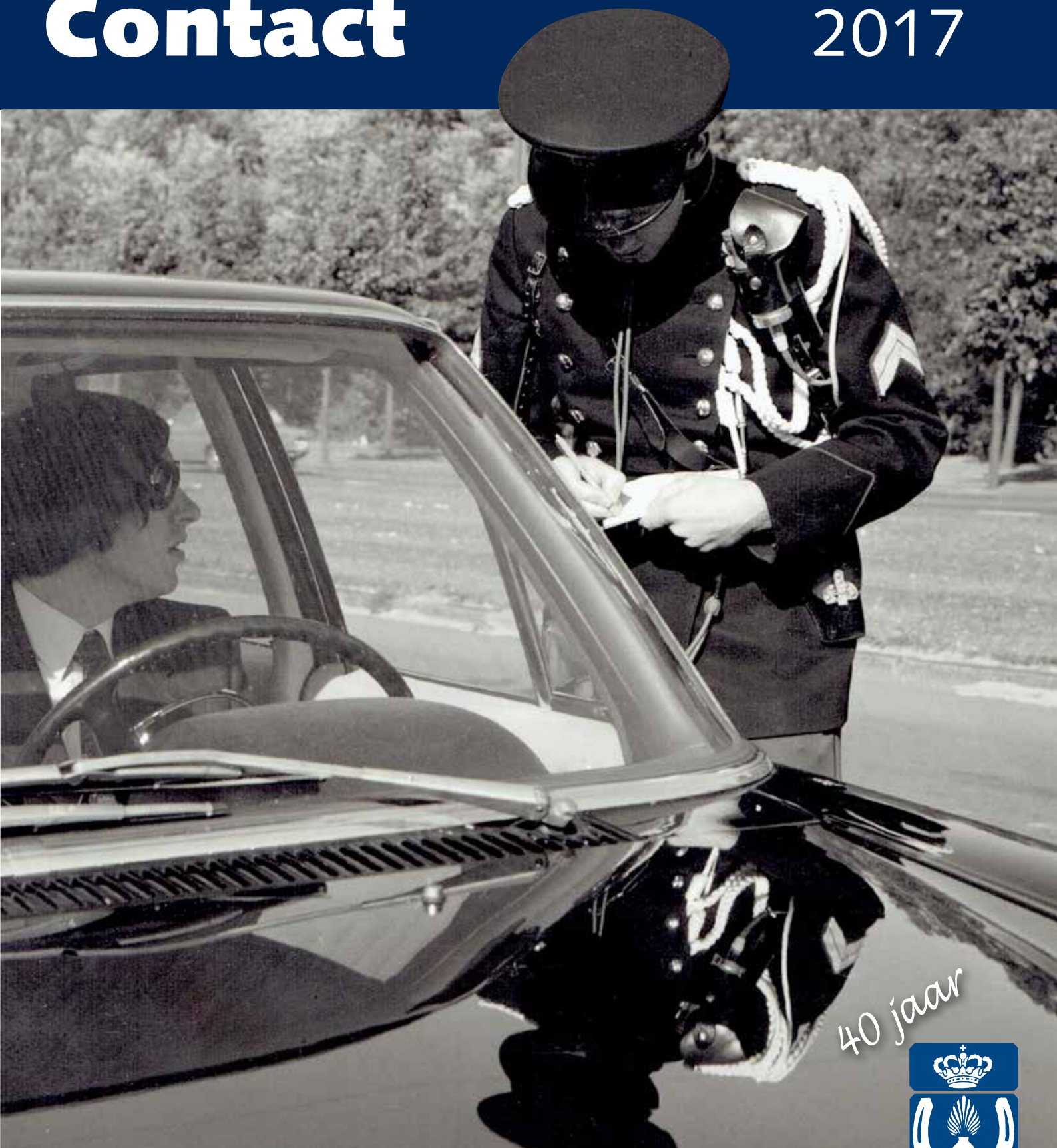

Tijdschrift voor en door (oud-)marechaussees

Marechaussee Contact

5

2017

40 jaar

Marechaussee Contact
18e jaargang | nummer 5
Oktober 2017

Marechaussee Contact is een uitgave van de Stichting Marechaussee Contact en verschijnt tweemaandelijks. Het wordt verspreid onder de begunstigers van deze stichting. De realisatie is in handen van de commissie Redactie MC en voorlichting.

Aan de inhoud wordt veel zorg besteed, echter noch de stichting noch de redactie aanvaardt enige aansprakelijkheid voor eventuele fouten en/of onvolkomenheden. Door derden aangeleverde inhoud geeft niet noodzakelijk de mening van de stichting of de redactie weer. Voor het overnemen van artikelen, gedeelten daarvan of foto's is toestemming van de redactie vereist. Na verkregen toestemming dient de bron en in voorkomend geval de naam van de auteur te worden vermeld.

Redactie

Martin Aalbers
Roel Bouwman (website)
Marion Broekhuizen-Klijnhout
Jan Gaasbeek
Willem Geense
Frans Meijer
Jack Vlaming
Henk Westland (eindredactie)

Aan dit nummer werkten verder mee:

Freerk van Rossem
Cor Vogelaar
René Parijs
Kees Poelma

Contact

Weeshuiswal 9, 4116 BR Buren
t.a.v. Marion Broekhuizen-Klijnhout
0344-571256
redactie@marechausseecontact.nl

Vormgeving

Content Innovators BV, Zwolle / Den Haag

Druk

Bariet Ten Brink BV, Meppel

Wijzigen van adresgegevens

Zie pagina SMC-informatie bij begunstigersadministratie.

Kopij volgende uitgave

Voor het aanleveren van kopij graag eerst contact opnemen met de redactie. De deadline voor het inzenden van de kopij voor de volgende uitgave is 16 november 2017.

3	Observaties
4	Agenda Activiteiten voor en door oud-marechaussees
5	Beroeps Andere Tijden Sport
8	Veteranen Examens in Libanon
11	Veteranen Airborne herdenking Arnhem, Prinsjesdag
12	IKNG 'Mijn leven is verlengd'
14	Uitgelicht Met flo, of toch niet?
16	Oorlogsdagboeken Oorlogsverloop in Breda
18	1940-1945 Wachters van Wilhelmina
21	Reservisten Bureau Reservisten en Veteranen KMar
22	Dienstplichtigen Tweemaal opgekomen
25	SMC 40 jaar Voorblad
26	SMC 40 jaar Verbonden
27	SMC 40 jaar SMC, ontstaan en ontwikkeling
30	SMC 40 jaar Ontmoeten en herdenken
32	SMC 40 jaar Communicatie met achterban
33	SMC 40 jaar De parate Koninklijke Marechaussee
36	SMC 40 jaar KMar, roerige jaren
38	SMC 40 jaar De Bakermat
40	SMC 40 jaar Nawoord van de voorzitter
41	SMC IM Hans Rademaker; nieuwe directeur Marechausseemuseum
42	Personalia
43	SMC-informatie

Foto omslag:
1973, Amsterdam, marechaussee der 1e klasse
Jaap Gatsma schrijft een bon uit

Op 24 oktober 1977 vond in het Marechausseemuseum in Buren een sobere, maar stijlvolle plechtigheid plaats: het notarieel passeren van de SMC-stichtingsakte. Onze stichting bestaat dus veertig jaar! Reden voor ons u een extra dik nummer van Marechaussee Contact aan te bieden. Op een zestiental pagina's wordt teruggekeken op deze jaren. Niet alleen binnen onze stichting, maar ook binnen het Wapen en voor het personeel is in die jaren veel gebeurd. Kortom, een tijdvak om zeker nog eens de revue te laten passeren. Veel van deze ontwikkelingen zijn ook terug te vinden in de archiefexemplaren van ons blad, het is een feest van herkenning om daarin te bladeren en de opgetekende verhalen te lezen.

Tijdens de vergadering van het Algemene Bestuur van 28 september hebben we afscheid genomen van onze vicevoorzitter Gerard Roes. Gerard heeft deze functie vanaf medio 2006 op voortreffelijke wijze vervuld. Op 5 maart 1975 betrad hij als aankomend reserve-officier voor het eerst de Koning Willem III-kazerne. Na zijn opleiding werd hij geplaatst bij 11 Marechaussee Eskadron te Schaarsbergen. Vanaf zijn afzwaaien op 28 augustus 1976 tot heden was en is hij ambassadeur voor ons Wapen en onze stichting. Zijn kennis en ervaring, scherpe juridische blik en kennis van wat er in Den Haag speelt zijn van onschatbare waarde voor onze stichting en de KMar. Wij juichen het dan ook als bestuur toe dat Gerard zich bereid heeft verklaard om ons als juridisch adviseur bij te blijven staan. Tijdens dezelfde vergadering hebben we reserve-majoor Ed Cousin als zijn opvolger welkom geheten. Ed is op 1 november 1984 in dienst gekomen.

Hij heeft na zijn opleiding tot 1 augustus 1986 gediend bij 103 Eskadron KMar. Ook Ed heeft in de achter ons liggende jaren laten zien het Wapen en onze stichting een warm hart toe te dragen.

Oktober is een maand met enkele jaarlijkse bijeenkomsten, zoals de Veteranendag KMar, de Vriendendag van de Stichting Vrienden van het Museum der Koninklijke Marechaussee en de Wapendag. Daarom hebben we besloten onze Algemene Reünie in Harskamp pas op 2 november te houden.

Al 200 begunstigers (stand 9 oktober) hebben zich aangemeld! Een uitgebreid verslag van deze gebeurtenissen treft u aan op onze website, ook in het decembernummer zullen we daarbij stilstaan.

In december 2016 besloot het kabinet op verzoek van de Tweede Kamer en mede naar aanleiding van recente publicaties als 'Soldaat in Indonesië' van Gert Oostin-

'Bouw geen schutting, omhein je met vrienden!'

die en 'De brandende kampongs van generaal Spoor' van Rémy Limpach steun te geven aan een grootschalig onderzoek naar het gebruik van extreem geweld tijdens de dekolonisatieoorlog in Indonesië in de periode 1945-1950. Op 14 september 2017 heeft in Amsterdam de aftrap plaats gevonden van het onderzoeksprogramma 'Dekolonisatie, geweld en oorlog in Indonesië 1945-1950' van de instituten Koninklijk Instituut voor Taal-, Land en Volkenkunde (KITLV), het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH) en het Nederlands Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies (NIOD). De brede studie zal worden uitgevoerd door 28 á 29 Nederlandse onderzoekers. Er moeten nog 8 á 9 onderzoekers worden gerekruteerd in Indonesië, waarvoor acties zijn opgestart. De Indonesische overheid staat niet te springen om te participeren, maar als Nederland dat graag wil, zal zo goed mogelijk medewerking worden gegeven. Het onderzoek begint met de Bersiap-periode. Dan zal blijken of inderdaad die medewerking wordt verleend! Overigens vind ik de titel van het onderzoek niet juist. De republiek Indonesië is toch pas formeel erkend op 27 december 1949? Nu lijkt het net of Nederland oorlog heeft gevoerd met een ander land. Dat is heel wat anders dan het in een deel van het Koninkrijk herstellen van de orde en rust! Voor onze Indië-veteranen en hun familie ben ik beschikbaar voor het beantwoorden van vragen of het zo nodig bieden van hulp.

In Buren is inmiddels een nieuwe directeur aangetreden. De heer René Paris is afkomstig van de Koninklijke Luchtmacht. Elders in dit blad stelt hij zich aan u voor. Wij wensen hem veel succes en hopen op een goede samenwerking.

Rest mij mijn dank uit te spreken naar onze secretaris en de redactieleden. Zij allen hebben dit blad mogelijk gemaakt. In het bijzonder wil ik onze eindredacteur voor het voetlicht brengen. Henk heeft heel veel tijd gestopt in het aanpassen van de diverse bijdragen aan de stijl die wij in ons blad hanteren. Hulde!

Ik wens u allen weer heel veel leesplezier. Ook uw redactie gaat vol enthousiasme op naar het 50-jarig jubileum van onze stichting en zal er alles aan doen om de komende jaren onze geschiedschrijving goed vast te leggen.

Jack Vlaming
brigade-generaal b.d.
voorzitter Stichting Marechaussee Contact

Donderdag 2 november 2017

Algemene SMC-reünie Harskamp

De jaarlijkse Algemene Reünie van SMC vindt weer plaats in Partycentrum De Molen te Harskamp. Vorig jaar mochten we circa 300 deelnemers verwelkomen! Partners en ook niet-begunstigers zijn van harte welkom. De deelnemers ontvangen circa twee weken voor de reünie het programma met een routebeschrijving.

Bijdrage en aanmelden

De bijdrage is voor begunstigers als ook hun partner € 15,00 per persoon, voor niet-begunstigers als ook hun partner € 25,00 per persoon (inclusief stampottenbuffet en drie consumpties). Aanmelden door overmaking van het verschuldigde bedrag op NL22 INGB 0007 5300 25, t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. Harskamp. Bij internetbankieren uw adres vermelden. De bedragen dienen uiterlijk 26 oktober te zijn bijgeschreven; bij afzegging van deelname na 26 oktober kunnen betalingen niet worden gerestitueerd. Indien u diëetwensen heeft, graag dit bij de aanmelding vermelden. Weduwen begunstigers van SMC, kunnen gratis aan deze reünie deelnemen; reiskosten zijn wel voor eigen rekening. Zij dienen zich uiterlijk 26 oktober aan te melden bij Gerrit Reloe.

Locatie: Partycentrum, Molenweg 12, 6732 BL Harskamp

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 | reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Woensdag 8 november 2017

Reünie beroepslichting 1967-6

Locatie: Koning Willem III-kazerne, Apeldoorn

Contact: Willem van Weelden | willem.van.weelden@casema.nl

Dinsdag 14 november 2017

Reünie beroepslichting 1967-5

Locatie: Koning Willem III-kazerne, Apeldoorn

Contact: Arie Zijp | 06-30350330

Zaterdag 25 november 2017

Reünie Brigade Terneuzen

Reünie voor iedereen die ooit bij de Brigade Terneuzen heeft gewerkt. Meld je aan per e-mail.

Locatie: volgt

Contact: Hans Suurlant | fsuurlant@zeelandnet.nl

Woensdag 10 januari 2018

Reünie beroepslichting 1973-1

Op 10 januari 2018 is het 45 jaar geleden dat zo'n 65 jongens elkaar voor het eerst zagen op de bakermat van de KMar in Apeldoorn. Harrie Berg en René Westerman organiseren op die dag een reünie. Informeer de leden van 73-1 waarmee je contact hebt! Voor aanmelden, zie hieronder; de kosten zijn € 25 tot 30 per persoon.

Locatie: Koning Willem III-kazerne, Apeldoorn

Contact: reunie.kmar.73-1@ziggo.nl

Donderdag 22 maart 2018

SMC-contactmiddag Buren

De eerste contactmiddag van het jaar voor alle SMC-begunstigers is weer in het Marechausseemuseum. Aanvang 14.00 uur, kosten € 15,00 p.p. inclusief buffet. Niet-begunstigers zijn ook van harte welkom, zij betalen € 25,00 p.p. Tijdens deze contactmiddag zal tevens de Algemene Ledenvergadering van de Reünievereniging Marechaussee Contact (RVMC) worden gehouden.

Aanmelden door overmaking van het verschuldigde bedrag op rekeningnummer NL22 INGB 0007 5300 25, t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. Buren. De bedragen dienen uiterlijk 15 maart 2018 te zijn bijgeschreven. Indien u diëetwensen heeft, graag dit bij de aanmelding vermelden.

Locatie: Dependance van het Marechausseemuseum, Buren

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 | reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Oproep reünie beroepslichting 1973-4

Deze lichting kwam al tweemaal voor een reünie bij elkaar. Willem Rengelink wil in sep./okt. 2018 weer bij elkaar komen, het jaar waarin het 45 jaar geleden is dat men opkwam.

Contact: Willem Rengelink | 06-23511466 | jwrengelink@icloud.com

Oproep reünie beroepslichting 1968-2

Dick Bruin en Ferry Veltman willen een reünie organiseren voor de beroepslichting 68-2, B-School Eskadron. Op 13 maart 2018 is het vijftig jaar geleden, dat deze lichting opkwam. Interesse? E-mail dan jouw contactgegevens.

Contact: Dick Bruin | tjpbuin1949@kpnmail.nl

Ferry Veltman | f.veltman@xmsnet.nl

Wekelijks plaatst SMC oproepen en actuele informatie over reünies in haar zondagse e-mailnieuwsbrief. Ontvangt u nog geen nieuwsbrief? Geef uw e-mailadres door aan redactie@marechausseecontact.nl!

Andere Tijden Sport

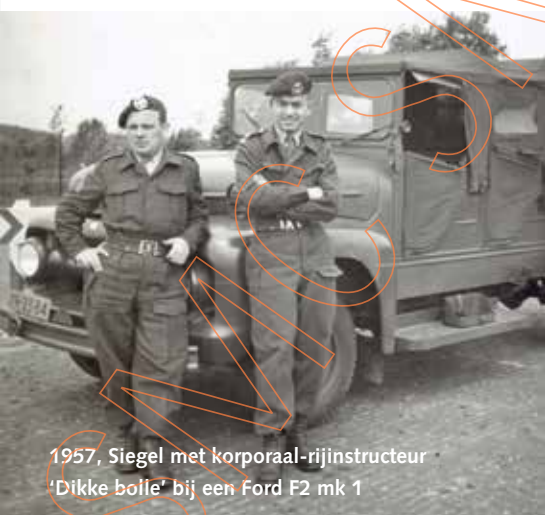
Sport staat bij de Koninklijke Marechaussee hoog in het vaandel en vormt een belangrijk onderdeel bij de opleidingen. Velen nemen er in wedstrijdverband al dan niet individueel aan deel. En er worden in verschillende takken van sport goede resultaten behaald, ook in het verleden. Onder meer in bladen van sportverenigingen van divisies en districten wordt er verslag van gedaan en over geschreven. Helaas niet in Marechaussee Contact vindt oud-beroepsmarechaussee en ooit zeer fanatiek sportbeoefenaar Frits Siegel. | Door: Jan Gaasbeek

Naar Nederland

Frits Siegel, geboren in 1937 in Nederlands-Indië, komt op twaalfjarige leeftijd met zijn familie, een gezin van zeven personen, in 1949 naar Nederland. Heerenveen wordt de woonplaats. Frits, al jong geïnteresseerd in sport, wordt lid van atletiekvereniging AV 55. Hij ontmoet daar later ook zijn

1957, Depot, beroepslichting 1957-3, klas J (Siegel, 1e rij rechts)

1957, Siegel met korporaal-rijinstructeur 'Dikke bolle' bij een Ford F2 mk 1

vrouw Jenny. 'Een echte Friezin', aldus Frits. Na de mulo werkt hij een jaar bij de Nederlandse Spoorwegen om dan voor de Marechaussee te kiezen.

Koninklijke Marechaussee

Op 18 maart 1957 meldt Frits zich bij het 1e School Eskadron van het Depot Koninklijke Marechaussee te Apeldoorn en hij wordt ingedeeld bij de beroepslichting 1957-3, klas J. Bijzonder detail in de oproeping: de zin 'U wordt geaden een deugdelijk hangslot mede te brengen' is doorgestreepd. Opleidingsgenoten zijn onder andere Van Ledden, Seegers, Sneekers en Jansen. De naam van zijn klassecommandant (Monkie?) weet hij niet meer. Het eerste half jaar militaire vorming is voor Frits geen probleem. Bij het 2e School Eskadron vindt de vervolgopleiding plaats zoals de wettenstudie. Het militaire rijbewijs haalt hij met instructeur 'Dikke Bolle'. Tijdens de opleiding zingt Frits bij het Marechausseekoor van het Depot.

Zijn eerste plaatsing is bij de Brigade Soestdijk in maart 1958 voor het verrichten van wachtdiensten bij Paleis Soestdijk en in Hollandsche Rading bij Landgoed De Zwaluwenberg (staf van Z.K.H. Prins Bernhard). Na een korte detachering bij de Brigade Utrecht wordt hij in april 1959 geplaatst bij de Brigade Oldenzaal voor controles aan de doorlaatpost De Poppe en in de internationale treinen op het traject Hengelo-Rheine. In 1961 volgt een detachering van enkele maanden bij de Brigade Münster-Handorf bij 1 GGW (Groep Geleide Wapens) van de Koninklijke Luchtmacht. In de periode

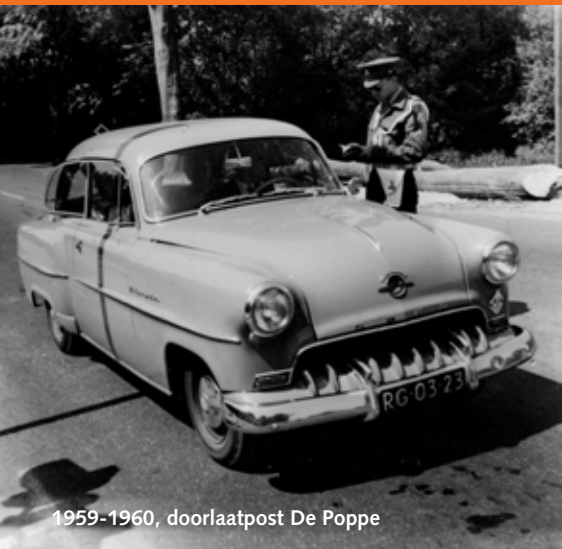
1962 tot en met 1964 wordt Frits bij de Brigades Steenwijkerwold en Steenwijk geplaatst. Tussentijds zijn er ook nog detacheringen bij de staven van de 3e Divisie KMar en het District KMar Zwolle.

Sport

In de jaren dat Frits bij het Wapen dient, is hij veel bezig met volleybal en vooral atletiek. Al tijdens zijn plaatsing bij de Brigade Soestdijk krijgt hij ruim de gelegenheid om deel te nemen aan volleybal- en atletiektornooien. Bij de Brigade Oldenzaal is er geen goede gelegenheid om zijn atletiekwensen op het gebied van training te vervullen. Dus traint hij in het bos en verspringen/hinkstapspringen moet hij oefenen op een bospad. Hij neemt deel aan atletiektornooien en kampioenschappen op de onderdelen 100 en 200 meter, verspringen, hinkstapspringen, speerwerpen en hoogspringen. De Wapenkampioenschappen in 1958, georgani-

1957, Heerenveen, kampioenschappen hoogspringen

1959-1960, doorlaatpost De Poppe

1959, Glanerbrug, Siegel wint de 100 meter (links: aoo Jansen van Doorn)

seerd door de 6e Divisie KMar, zijn het hoogtepunt. Ondanks de slechte weersomstandigheden wordt Frits wapenkampioen op de 100 meter en tweede op de 200 meter. Verder behaalt hij vele prijzen bij atletiekwedstrijden georganiseerd door KMar, NPSB (Nederlandse Politie Sport Bond), Koninklijke Landmacht en Douane.

Uit de sportbladen

Juni 1958. Gezamenlijk blad van de voetbalvereniging Koninklijk Paleis Soestdijk (KPS) en Sportvereniging District Utrecht der KMar (SVDU), Nationale Atletiekwedstrijden te Gouda: 'Door onze jongens zijn goede, zelfs zeer goede resultaten behaald. Siegel de coming-man van N.P.S.B., verrichtte wel de beste prestatie door zowel eerste te worden op de 100 meter en de 200 meter in zijn klasse. Zijn tijd op de 100 meter was 11.8 seconden en op de 200 meter 25.6 seconden. Door deze prestatie werd hij met ere gepromoveerd tot A-klasser op deze beide nummers. Zijn resultaten waren zo opvallend, dat hij als enige vertegenwoordiger van onze vereniging op 5 juli zal uitkomen op de nationale kampioenschappen A-klasse te 's-Hertogenbosch. In ieder geval vanaf deze plaats van harte gelukgewenst met je succes Siegel en veel goede wensen voor de nog komende wedstrijden. Doe je uiterste best en zie dat je een plaats krijgt in het N.P.S.B.-team dat uitgezonden wordt naar Duitsland.'

Juli 1958. Blad van KPS en SVDU, de Westelijke Atletiekwedstrijden te Amsterdam: 'De 100 en 200 meter in de

A-klasse waren spannende evenementen voor onze S.V.D.U.-leden, want we waren allemaal erg benieuwd hoe de marechaussee Siegel zich in dit excellent gezelschap zou plaatsen. Hij kwam op beide afstanden in de finale en op de 100 meter werd hij als vierde geklasseerd, hetgeen een pracht prestatie is, gezien het feit dat Siegel op 10 juni 1958 promoveerde naar de A-klasse. Op de 200 meter behaalde hij een beter succes en werd tweede geklasseerd. Ook op het nummer verspringen plaatste hij zich als een goede tweede. [...] Dan nog een berichtje buiten deze wedstrijden om. De marechaussee Siegel die deel had genomen aan de atletiekwedstrijden der Koninklijke Landmacht, met nog enkele leden van S.V.D.U., is door de minister van Oorlog aangewezen om deel te nemen aan wedstrijden tussen de Koninklijke Landmacht, Koninklijke Luchtmacht en

Koninklijke Marine. Voorwaar een pracht prestatie van deze man en zeer zeker een felicitatie waard.'

1959. Ons Wapen, verslag van 3e Divisie KMar: 'Op 8 september 1959 werden te Glanerbrug de atletiekkampioenschappen van de 3e Div KMar gehouden, waaraan 62 man deelnamen. Ons ontbreekt helaas de ruimte om al hun prestaties te vermelden. Wij volstaan derhalve met een foto waarop de overwinning van mar II F.J. Siegel op de 100 meter duidelijk is. Tevens hulde aan de fotograaf!'

1960. Officieel Sport Orgaan 3e Divisie KMar, divisiekampioenschappen: 'Onder betrekkelijk gunstige weersomstandigheden zijn dit jaar op 21 juni 1960 in de Legerplaats Steenwijkerwold de atletiek-kampioenschappen der 3e Divisie Kon. Marechaussee gehouden,

1963, speerwerpen

1963, prijsuitreiking 4 x 100 meter estafette (Siegel 4e van links)

welke wedstrijden waren georganiseerd door de Sportvereniging District Zwolle [...]. Jammer dat er niet meer deelnemers waren, maar daar kan de organiserende vereniging en de wedstrijd-leiding ook niets aan doen. Mogelijk dat de vele diensten en het tekort aan personeel hieraan schuldig zijn.' Siegel eindigt tijdens deze kampioenschappen op de onderdelen hoogspringen, verspringen, honderd meter, speerwerpen en hinkstapsprong bij de eerste drie.

1961. Onbekend blad, NPSB, nationale A-, B-, en estafettkampioenschappen atletiek: 'Hierbij komen gelukkig sterk de jongeren naar voren. Met de mar. Siegel, bekend om zijn technische nummers, moet terdege rekening worden gehouden op de 100 meter. Hij, alsmede de langeafstandslopers, o.a. Van Kley, Koevoets en Geurts, bereiken reeds zeer goede prestaties in krings van de KMar en N.P.S.B. Een hele grote pluim op de bekende hoed voor deze en niet met name genoemde mannen, die hun conditie verbeteren door training in hun vrije tijd.'

Jaartal onbekend. Officieel Sportorgaan 3e Divisie KMar: 'De 2e atleet die onze divisie vertegenwoordigde was de mar Siegel. Onze bekende 100 meter loper probeerde het nu eens op de nummers verspringen en hoogspringen. Ook hij oogstte voor onze divisie lauweren. Met een katachtige sprong van 1.55 meter bezette hij de derde plaats. Dat springen van Siegel is verbluffend om te zien. Hij springt niet maar duikt over de lat en ik vind dit persoonlijk veel

spectaculairder dan de orthodoxe manier van springen. Bij voldoende training zal Siegel zeker in staat zijn 1.60 meter te halen.'

Jaartal en blad onbekend: 'Verspringen. De mar Siegel had drie centimeter verder moeten springen en het had hem een derde plaats opgeleverd. Toch een prima prestatie! Na dit springen heeft hij de verdere dag zitten "te stieren" over die drie centimeter. Als ik...enz. De goede mentaliteit. Je instellen op een bepaald nummer en als het niet volgens plan gelopen is, na-kaarten over het hoe en waarom.'

Geen wachtmeester

Mede door zijn sportieve prestaties is voor Frits een goede toekomst weggelegd bij de Marechaussee. Ondanks aandringen van de districtscommandanten, majoor Weekenstroo - deze zit op de rand van zijn bed in de legeringskamer - en majoor Herklots maakt Frits geen gebruik van de hem geboden gelegenheid de wachtmeesteropleiding te volgen. Hij kiest voor een carrière in de burgermaatschappij. Frits: 'Ik nam die beslissing omdat ik tegen de mogelijk vele verplaatsingen opzag en ook mijn echtgenote Jenny had bezwaren. Als ik zie dat van de lichtingsgenoten die ik eerder noemde de meesten officier bij het Wapen werden, had dat er voor mij mogelijk ook wel ingezeten. Misschien wel sportofficier. Ik maakte echter een andere keuze en zal nooit weten hoe het anders zou zijn verlo-

pen.' Omdat Frits in 1964 nog geen beroepskeuze maakt, gaat hij tijdelijk naar de KMS in Weert.

Burger en VUT

In 1965 verlaat hij Defensie en gaat werken bij het computercentrum van de Hoogovens in IJmuiden. Frits krijgt hier een gedegen opleiding en zijn toekomst in de ICT-branche is daarmee verzekerd. In 1978 wordt hij hoofd automatisering bij een groothandelsbedrijf in Noord-Holland. In 1995 gaat Frits in de VUT en de jaren daarna blijven gevuld met sport. Hij is actief in volleybalcompetities en speelt nog wekelijks tennis en golf. Verder is hij al 23 jaar reisleader voor reizen naar Indonesië. Als gastdocent is hij actief op scholen en instellingen en geeft les over de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië. Dit op invitatie van het 'Landelijk Steunpunt Gastsprekers WO II-Heden', ondergebracht bij het Herinneringscentrum Kamp Westerbork.

Reünies

Twintig jaar geleden ontmoet Frits tijdens een reünie voor het eerst weer zijn lichtingsgenoten van klas J uit 1958 en vanaf die tijd wordt er ieder jaar een reünie georganiseerd. 'Leuke ontmoetingen waar steeds weer naar wordt uitgezien' aldus Frits. De laatste reünie is geweest op 11 april 2017 in Almen. Van de achttien klasgenoten zijn er nog slechts vijf in leven!

Uw redacteur vond het interessant om Frits te ontmoeten en bedankt hem voor het interview. Het artikel kwam tot stand met medewerking van het Marechausseemuseum waaraan Frits zijn plakboek / album 'Koninklijke Marechaussee' schonk. De gebruikte foto's en citaten van verslagen zijn daaruit afkomstig.

Examens in Libanon

Cor Vogelaar (rechts) voor de examentent

Wachtmeester der eerste klasse Vogelaar werd op 29 juli 1981 uitgezonden naar Libanon. Eerder dan gepland en hij had geen idee wat hem stond te wachten. Cor, nu oud-adjutant-onderofficier, schreef een artikel over een bijzonder project: 'Examens in Libanon te regelen door UNIFIL'.

Naar Libanon

Nadat wij 's ochtends om 4 uur in de gymzaal te Assen waren gewekt, begon ons avontuur. Wij vertrokken met de bus richting Schiphol. Ik was niet eens de jongste en toch maar net 29 jaar geworden. In het vliegtuig sprak ik met enkele stewardessen, die de opmerking maakten: 'We brengen jongens heen en gaan vanmiddag met kerels weer terug.' Toen begreep ik hun opmerking nog niet, maar na een paar maanden Libanon begreep ik het wel.

De aankomst op het kapot geschoten vliegveld van Beirut was een hele gewaarwording. Het was erg warm en het kostte enige tijd voordat er verder naar het zuiden van Libanon gereisd kon worden. Het was een goed gebruik dat er werd geklapt naar de militairen, die hun tijd erop hadden zitten. Zij liepen dan voor de nieuwkomers langs in de richting van het vliegtuig, zodat die hen een goede terugreis konden wensen.

Mijn aankomst was er één die ik niet

snel zal vergeten. Ik was afkomstig van dezelfde brigade als de brigadecommandant en men wilde dus graag weten wat voor vlees men in de kuip had. Al gauw was het ijs gebroken en kon ik met Piet Hoekman en zijn collega meerijden in de jeep. Wat ik onderweg zag, was niet te bevatten. Kort na vertrek van het vliegveld zag ik de eerste militairen met wapens. Die hadden een checkpoint ingericht waar alle voertuigen gecontroleerd werden. Het bleken militairen uit het buurland Syrië te zijn, die de controle over de hoofdstad

Beirut hadden. Even buiten Beirut zag ik wederom militairen. Zij bleken van Palestijnse afkomst te zijn. Wij konden doorrijden en werden niet gecontroleerd. Ik zag huizen, die niet tot de goeude klasse behoorden. Even verderop een modern hotel waar kogelgaten in zaten. Een halve kilometer verder allemaal hutjes van golfplaat, waar van alles te koop was.

Het was al ver in de middag voordat we in de buurt van het UNIFIL-gebied kwamen. Alleen moesten we nog door de rivier Litani om verder naar het zuiden te kunnen rijden. Bij aankomst op de brigade begon de schemering al in te vallen. Doodmoe van de reis en de opgedane indrukken werd er nog een biertje gedronken, waar ik van opknapte. De brigadecommandant bleek niet aanwezig te zijn. Hij had een week verlof of was voor overleg naar Nederland. Op dat moment was Albert Blanke de brigadecommandant. Hij bleek een aardige man te zijn. Ik kende hem nog niet. Ik werd voorgesteld aan

wachtmeester der eerste klasse George Mooijman, die ik ging vervangen. Door hem werd ik de komende week wegwijds gemaakt in het gebied, waarna hij naar Nederland zou terug keren. We hebben bijna alle posten kunnen bezoeken waar ik veel mensen leerde kennen. In die week zijn we ook veel in contact gekomen met de lokale bevolking. Bij diverse Libanezen werden we uitgenodigd voor een kopje thee, wat mierzoet bleek te zijn. Al snel kon ik de bevolking wijds maken dat ik wel thee wilde, maar alleen met één schepje suiker. Vonden ze wel raar maar er werd geen probleem van gemaakt.

Wachten onder toezicht van Franse MP's

In de eerste dagen maakte ik ook een mortieraanval in de buurt van de brigade mee. Ik vroeg aan collega's of we naar een schuilkelder moesten. Piet Hoekman zei dat ik beter mijn fototoestel kon pakken om de aanval vast te leggen op de gevoelige plaat. Tevens vroeg hij mij of ik trek had in een whisky. Even later stonden we op het balkon en maakte ik voor het eerst foto's van een mortieraanval op het plaatsje Yatar, dat hemelsbreed op een paar honderd meter van de brigade lag. De week ging razend snel voorbij en was ik al aardig ingewerkt om samen met een collega het werk te kunnen doen.

Internationale MP-groep (rechts Vogelaar)

Ik deed mijn collega Mooijman op het vliegveld uitgeleide. Op de weg naar Beirut waren wij het laatste voertuig. Voor ons gebeurde een aanrijding met een van onze voertuigen uit de

colonne. Het was mijn eerste aanrijding, die ik diende af te handelen. Het ging om een Palestijnse chauffeur. Deze was tegen een UNIFIL-voertuig van de

colonne aangereden. Bij het afhandelen bleek mijn pistool veel belangstelling van de mensen te trekken. De lokale bevolking wilde mij de hand schudden en daarbij ook aan mijn pistool komen. Nadien hoorde ik dat alleen hooggeplaatste personen een pistool droegen en dat de 'gewone' militair het met een geweer moesten doen. In de meeste gevallen was dat een Kalasjnikov. Na de aanrijding konden we onze weg vervolgen. De wisseling van beide groepen ging op het vliegveld net zoals bij mijn aankomst. Alleen werden de vertrekkers goed gecontroleerd of ze geen verboden goederen mee naar Nederland namen.

United Nations Interim Force in Lebanon (UNIFIL)

Nederlandse bijdrage: van 25 februari 1979 (hoofdmacht 10 maart) tot 6 november 1985, in totaal 9084 Nederlandse militairen met negen dodelijke slachtoffers. KMar-bijdrage: ongeveer 140 beroepsmarechaussees en per rotatie soms enkele dienstplichtige marechaussees. Aanvankelijk was de bijdrage van Nederland een pantserinfanteriebataljon (832 man van 44 Pantserinfanteriebataljon) met zeven man voor het hoofdkwartier in Naqoura. Vanaf 10 november 1983 werd het bataljon teruggetrokken en is de Dutch Infantry Coy (155 man) ingesteld tot datum einde missie.

Deelname aan deze multinationale vredesmacht UNIFIL was voor de krijgsmacht de eerste grote vredesmissie en de opmaat voor latere missies. Onder vaak moeilijke omstandigheden als dreigingen, beschietingen en gijzelingen heeft het robuust uitgevoerde Nederlandse VN-detachement zich van zijn taak als vredessoldaten gekwet. Veel werk is er op humanitair vlak verricht. Ook na ruim dertig jaar is de bevolking van Zuid-Libanon nog altijd dankbaar voor de Nederlandse inzet. UNIFIL als vredesmissie werd in 1978 ingesteld met een oorspronkelijk mandaat voor een jaar. Anno 2017 zijn de UNIFIL-blauwhelmen nog steeds actief. Het is daarmee de op een na langstlopende vredesmissie van de VN. Daarbij zijn 327 VN-militairen (stand juli 2017) omgekomen.

De examens

Nadat ik ook de brigadecommandant had ontmoet, ging het inwerken steeds leuker worden. Ik kon goed opschieten met de aanwezige collega's. Nadat ik zes weken in Libanon was, werd ik door

de brigadecommandant gevraagd om naar het UNIFIL-hoofdkwartier in Naqoura te gaan. Daar zouden de toelatingsexamens voor de Universiteit van Beirut plaatsvinden. Ik had geen idee wat ik mij daarbij moest voorstellen. Maar ik had geen bezwaar daarheen te gaan, want dat betekende dat ik weer andere collega's zou ontmoeten, zoals Cees van de Broek (dienstplichtig marechaussee) en de beroepsmarechaussees Koos Schreiber, Ton van Wijk en Cees van Ingen.

Naar later bleek had generaal Haddad, afkomstig uit Libië maar in dienst van het Zuid-Libanese leger, een verzoek aan de Verenigde Naties gedaan. Een jaar eerder was er tijdens die examens een aantal doden te betreuren. Tijdens de burgeroorlog bleek dat leraren en leerlingen samen de strijd waren aangegaan met de andere partijen in het conflict. Haddad wilde voorkomen dat er tijdens de examens opnieuw doden zouden vallen en vroeg de Verenigde Naties deze binnen de poort te regelen. Daartoe werd op het hoofdkwartier, tien meter van de Middellandse Zee, een tent neergezet, waarin ongeveer 280 leerlingen / examenkandidaten plaats konden nemen. Bij binnenkomst diende iedereen gefouilleerd te worden. De examinatoren werden met beschikbare heli's van UNIFIL vanuit Beirut ingevlogen.

De Militaire Politie fouilleerde de mannen. Libanese vrouwen werden gefouilleerd door Zweedse vrouwen,

Cor Vogelaar fouilleert een examenkandidaat

leerd door Zweedse vrouwen, die het hospitaal in Naqoura runden. Sommigen van hen waren in Zweden werkzaam bij de politie en konden deze werkzaamheden prima uitvoeren. De examens duurden ongeveer een week en de leerlingen arriveerden elke morgen rond 07.30 uur met bussen. De leeftijd varieerde nogal. De jongste was een 'hoogbegaafde leerling', maar die was te jong en misschien net met de middelbare school begonnen. De oudste bleek de vijftig jaar al te zijn gepasseerd. Om uit de burgeroorlog weg te komen was het prettig wanneer je naar de universiteit kon. Je kon dan misschien ook een universiteit in een ander land kiezen. Mensen probeerden op alle mogelijke manieren de oorlog te ontlopen. In het zuiden van Libanon, net buiten UNIFIL-gebied, was het voor velen duidelijk wie het daar voor het zeggen hadden, namelijk de Palestijnen met genoeg wapens en munitie om de Libanese bevolking hun wil op te leggen.

Tijdens de examens liepen wij gewapend met een pistool door de examenruimte om duidelijk te maken dat onrust niet geaccepteerd werd. Ook beschermden we op die manier de examinatoren. Voor aanvang van de examens was aan de leerlingen verteld dat wie tijdens het examen weg liep er niet meer in kwam. Sommigen probeerden dit wel en gingen weg, waarna ze een uur later weer voor de poort stonden om het examen af te maken. Eén keer is het tot een gevecht tussen een leerling en mij gekomen. Met vereende krachten hebben we hem met harde hand buiten de poort gezet. Hij zou mij in de komende dagen nog wel krijgen. Later in die week ging hij inderdaad met een Kalasjnikov op zoek naar mij, maar ik bleek niet te zijn waar hij mij zocht. De eigenaar van een golfplaten hut, die drank en eten verkocht, heeft uiteindelijk bemiddeld, waarna we elkaar de hand hebben geschud en daarna was ik zijn beste vriend.

Familie en vrienden van de examenkandidaten probeerden ook bij de examenruimte te komen. Sommigen hadden daar een nat pak voor over door zwemmen in de Middellandse Zee te proberen het terrein van het hoofdkwartier van UNIFIL te betreden. Maar omdat wij met

MP-groep klaar om te fouilleren

een tiental MP's waren lukte dit geen enkele Libanees. De spiekbrieffjes die wij tijdens de fouillering vonden, werden op een hoop gegooid of ze waren wel erg goed verstopt.

Plaatsing in Tyre

Omdat alles verder rustig verliep kon iedereen na afloop van de examens weer terugkeren naar het plaatsingsgebied. Het was de bedoeling dat ik in Haris de draad weer zou oppakken maar er bleek een nieuwe collega aangekomen te zijn die in Naqoura geplaatst was en het daar absoluut niet naar zijn zin had. Mij werd gevraagd om te ruilen en kreeg ik Naqoura als standplaats. De commandant van het MP-detachement had ik een plezier had gedaan door de examens zo te regelen dat er vol lof over gesproken werd. Cees van Ingen wees mij erop dat er in Tyre een plaats vrij zou komen en adviseerde om bij de commandant het verzoek in te dienen om mij daar voor een aantal maanden te plaatsen. Zo ben ik half oktober 1981 in Tyre terechtgekomen, waar ik tot februari 1982 als postcommandant ben gebleven met de code-naam 'dogface'.

Cor Vogelaar was van 20 januari 1971 tot 31 januari 2008 werkzaam bij het Wapen. Het artikel is eerder gepubliceerd in Dubbel Vier van de Nederlandse UNIFIL Vereniging, jaargang 18, nr. 2-2017. De tekst is door de redactie iets ingekort.

SMC'ers in erehaag bij Airborne herdenking

Regio Arnhem staat elk jaar in een herdenkingsweek stil bij de geallieerde strijdkrachten die met de inzet van parachutisten de Tweede Wereldoorlog versneld moesten beëindigen. Een eerbetoon aan moed en doorzettingsvermogen van soldaten die tijdens hun strijd van 17 tot 26 september 1944 tegen de Duitsers vochten, de Slag om Arnhem, onderdeel van de Operation Market Garden.

In deze week vond op vrijdag 15 september 2017 de 73e Airborne herdenkingsceremonie plaats van 19.00 tot 20.00 uur op het Airborneplein in Arnhem. Dit jaar mocht het Veteraneninstituut veertig Nederlandse veteranen aandragen voor de erehaag langs de route vanaf de John Frostbrug. Onder hen waren de SMC'ers Ben Langendoen, Fred Driessen, Louis Speijers en Jaap Gatsma. De veteranen stonden langs de Kadestraat om en om opgesteld met veertig leerlingen van het Regionaal Opleidings Centrum uit Arnhem. De leerlingen moesten de militaire com-

foto Omroep Gelderlandw

mando's opvolgen; ze leerden erg snel.

Jaap Gatsma legt uit: 'Het defilé met de Airborne-veteranen in historische voertuigen passeerde onder luid applaus. Het gaf een heerlijk gevoel de oud-strijders op deze wijze te mogen eren. Heel indrukwekkend ook. Eveneens het slot met muziek van de Massed Pipes and Drums. Na afloop was er een gezellig samenzijn met de Airborne-veteranen in

de vip-tent. Op de Rijnkade volgden we op een gereserveerde plaats het muzikaal- en lichtspektakel Bridge to Liberation Experience op een drijvend podium onder de brug. We luisterden naar het Gelders Orkest met bekende gasten. Onder hen trad op de meidengroep O'G3NE die Nederland nog had vertegenwoordigd op het Eurovisie Songfestival 2017. Krijgt onze veteranenbijdrage volgend jaar een vervolg?'

KMar en SMC bij Prinsjesdag

Op Prinsjesdag staat de troonrede centraal. Deze kwam niet echt verrassend over en was weer eens uitgelekt. Ook militairen in Den Haag te over waarin de KMar een aandeel opeist.

Topdrukte

Vooraf aan de troonrede ging de Koninklijke Stoet over de kasseien door Den Haag naar het Binnenhof. Het koninklijk echtpaar was gezeten in de Glazen Koets, voorafgegaan en gevolgd door een keur aan detachementen te voet en te paard van de krijgsmacht en politie. De bereiden standaardwacht en het bereiden ere-escorte van de KMar reden op de vierde plaats. We zagen voor de Glazen Koets in rood tuniek met witte broek de stalmeester, kolonel der KMar Bert Wassenaar. De saluutbatterij van het Korps Rijdende Artillerie loste om de minuut een schot vanaf het Malieveld. Helemaal vooraan reed te paard CKMar als Gouverneur der Residentie met zijn adjudant om de ereafzetting te inspecte-

ren. Deze bestond uit 1305 militairen van alle krijgsmachtdelen met daarnaast – altijd op het laatste deel voor het Binnenhof – de postactieve veteranen. SMC had de volgende oud-marechaussee ingeschreven: Eric Haast, Fred Driessen, Louis Speijers, Wil Franssen, Hennie Kieneker, Willem le Rütte, Jaap Gatsma, Ben Langendoen, Ron IJdo en Theo Wilbers. Naast de algemene marechaussee-inzet waren er ook de ceremoniële dubbelposten van de KMar bij paleis Noordeinde en de Ridderzaal.

SMC'ers

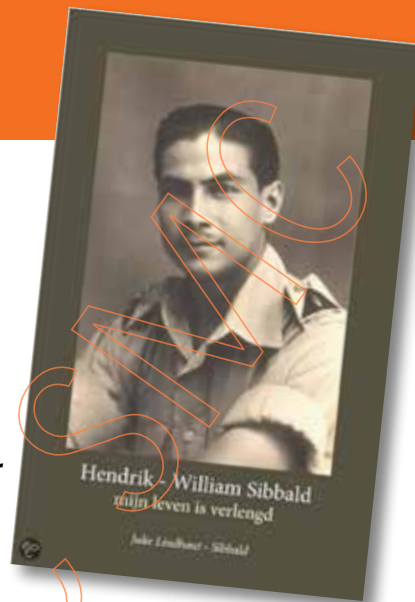
Jaap Gatsma vult aan: 'De zestig veteranen van het Veteranen Platform verzamelden op het station Den Haag Centraal. Om 08.45 uur reden we per bus naar het Cars Jeans Stadion, de verzamelplaats voor alle deelnemende militairen. Diverse briefings volgden, ook die over de veiligheid. Het geheel reed vervolgens in vijftien touringcars naar het Malieveld en de veteranen gingen te

voet verder onder luid applaus tot aan hun stek bij het Mauritshuis. Daar opgesteld zagen we de Koninklijke Stoet tweemaal voorbij komen. Heel eervol om dit weer mee te mogen maken. Na afgemarcheerd te zijn naar het Malieveld ontvingen we daar een lunchpakket. We namen afscheid van elkaar bij het pannenkoekenhuis op de hoek. De NS bracht ons weer veilig thuis. Het was een enerverende dag.'

'Mijn leven is verlengd'

Het in privébeheer uitgegeven boekje 'Hendrik-William Sibbald, mijn leven is verlengd' (83 bladzijden) is geschreven door Julie Lindhout-Sibbald, dochter van Indië/MP-veteraan Henk Sibbald. In 2008 is Julie begonnen met het vastleggen van de herinneringen en verhalen van haar 88-jarige vader. Zijn leven is verlopen als een soort woeste achtbaan en biedt een blik op een totaal andere tijd en cultuur. | Door: Willem Geense

Branie

Toen ik het boekje in één ruk had gelezen, kwam bij mij ineens het woord 'branie' op. Vraag me niet waarom: de menselijke geest slaat soms vreemde wegen in. Branie is ook een woord uit een ver verleden en wordt nauwelijks meer gebruikt. Het Maleise woord betekent moedig, durfal, lef, soms ook waaghals. Met deze branie blijkt de jonge Henk Sibbald vanaf het voorblad de lezer van het boekje aan. Het boekje is vlot geschreven in korte, eenvoudige zinnen. Voor lezers zonder Indië-achtergrond zitten hier en daar wat vreemde sprongen in het verhaal en een klein landkaartje zou al verhelderend kunnen zijn. Dat Henk als MP'er bij voorbeeld moest omrijden via de 'Proewosaryweg', zal niet voor iedereen begrijpelijk voorkomen.

Militaire dienst

Hendrik-William (1920) is geboren in

toenmalig Nederlands-Indië als zoon van een Nederlandse vader en een Soedanese moeder. Als 17-jarige treedt Henk in 1937 in dienst bij het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger (KNIL) en wordt geplaatst bij de infanterie. Zes jaar dienst als beroepsmilitair biedt namelijk meer zekerheid dan zijn diploma metaalbewerking.

Japans krijgsgevangene

Al na een paar bladzijden beschrijft Henk de inval van Japan en de capitulatie van 8 maart 1942. Wat dan volgt, is een aansenschakeling van de meest onvoorstelbare en brute Japanse wreedheden in de diverse kampen waar hij in terecht komt.

Het zegt iets over de geestelijke veerkracht van de Nederlandse en Indische krijgsgevangenen om te lezen dat tijdens het verblijf in Tjimahi, een toneelgezelschap wordt opgericht door een Nederlandse officier. Van oude parachutes worden

kostuums gemaakt onder andere voor de vrouwenrollen van ene 'Mientje Brambang' en 'Miss Mabel'. Wat er voor toneelstukken werden gespeeld, vermeldt Sibbald niet maar wel dat een binnenvallende Japanse patrouille eerst niet wil geloven dat het mannen zijn die in jurken op het toneel staan. 'Toen de Jappen hadden vastgesteld dat het echt om twee mannen ging die als vrouw verkleed waren, moesten de bewakers er zelf ook om lachen.'

Naar Japan

Dit is zo ongeveer wel de laatste keer dat het woord 'lachen' valt in het boekje. Over datzelfde Tjimahi hoort Henk later aanhoudende verhalen over een serie beruchte terechtstellingen en executies die daar heeft plaats gevonden. Zes maanden later wordt Henk, samen met zijn oudere broer Marinus, op transport naar Japan gestuurd waar ze op 4 december 1942 aankomen (met een tussenstop van drie maanden op Singapore). De reis gaat met een overvol troepen-transportschip waar de drieduizend gevangenen op elkaar gepropt zitten en waar Henk door het vele ongedierte en het slechte eten last krijgt van schurft, dysenterie en tropenzweren. Er sterven dagelijks wel vier of vijf man die zonder omhaal overboord worden gegooid. In de Japanse kampen moeten de gevangenen werken zoals het laden en lossen van grote schepen en het graven van tunnels. 'Tijdens dat zware werk was zware, sadistische mishandeling door de Jap heel

1950, Detachement Ifar op Nieuw-Guinea. Zittend: (vlnr) adjudant G.J.J. Westra (detachementscommandant), majoor Hermans (Juridische Dienst), sergeant Brandt; staand: (vlnr) Van Viersen, Birahi, Paol, Van Woerden, Sibbald, Saba, Anhaak, Van Lichten (secretaresse), Humming, Rami, Severijns, Eikel, Korwa, Tiema, en Lawalata.

gewoon' schrijft Henk. Als op een zeker moment iemand zonder toestemming het toilet heeft gebruikt, moet het hele kamp 's nachts in pyjama in de winterkou aantreden omdat 'de dader' zich niet wil melden. In de ochtend volgt een afranseling met een kolenschop of koppelriem. Daarna gewoon aankleden en zonder eten naar het werk plus nog eens halvering van het magere rijstrantsoen voor de rest van de dag. Wat mij opviel was dat nergens in het boekje het woord 'pijn' valt. Als Hendrik wordt betrappt op het stelen van wat suiker, wordt hij afgebeeld en afgeranseld door vijftien Japanners zodat hij niet meer kan staan of zitten maar nergens valt het woord pijn. Vlak voor de bevrijding kan Henk nog even een blik werpen op de stad Nagasaki: 'Ongeveer twee weken voor onze aankomst was daar de atoombom gevallen. We hebben de uitwerking van de atoombom gezien. Alles was daar in de omtrek van ongeveer twaalf kilometer asgrijs.' Henk weegt dan nog maar 35 kilo.

Militaire Politie

Na terugkeer in Indië wordt Sibbald ingedeeld bij de MP en ingezet in de strijd tegen de opstandelingen die de terugkeer van het Nederlandse gezag saboterden. Als MP'er neemt hij niet direct deel aan gevechtshandelingen (tenzij hijzelf onder vuur komt te liggen) maar is wel lid van het vaste vuurpeloton dat veroordeelde Japanners en collaborateurs moet executeren. Als Sibbald na enige jaren dienst, opdracht krijgt om naar Nederland te vertrekken, weigert hij en vraagt over-

Wageningen, 5 mei defilé (periode 2000-2004), Henk Sibbald groet een bekende

plaatsing aan naar Nieuw-Guinea. Na een korte tewerkstelling bij de Territoriale Inlichtingengroep (TIG) wordt Henk weer teruggeplaatst bij de MP/Koninklijke Marechaussee maar in 1954 is vertrek naar Nederland onvermijdelijk. Het KNIL is opgeheven, Indonesië is onafhankelijk geworden en als zoon van een Nederlandse vader, is er voor Henk Sibbald in de nieuwe republiek geen plaats.

Nederland

Als Henk Sibbald met zijn jonge gezin in 1954 in Nederland aankomt, is hij nog maar 34 jaar oud maar heeft dan al een heftig en zwaar leven achter de rug; meer dan de meesten met een voltooid leven. Ook het privéleven van Henk en zijn vrouw Ely wordt in dezelfde bondige stijl beschreven: huwelijk in 1947, eerste kind geboren in 1950 (aan boord van een troepenschip zonder medische hulp), derde kind in 1954 verloren. Het laatste (en zevende) kind wordt in 1968 geboren, de schrijfster van het boekje. In 1980 verliezen ze nog 28-jarige dochter Myrna.

Om zijn oude rang als sergeant terug te krijgen (!) moet Henk nog naar de onderofficiersopleiding in Weert maar dat mislukt. Zijn studieachterstand en de opgelopen trauma's in Japans gevangenschap spelen hem parten en in september 1957 kan hij, dankzij de dubbel tellende tropen-jaren met 36 dienstjaren als korporaal uit dienst. Met zijn grote gezin en magere pensioentje heeft Henk weinig keus en begint aan een tweede loopbaan in het burgerleven. Na diverse omzwervingen komt hij in 1968 weer bij Defensie terug als tweede echelons onderhoudsmonteur op het mobilisatiecomplex in Mijdrecht. Zo komt zijn oude diploma metaalbewerking toch nog van pas.

Veteraan bij MP/KMar

In 1991 wordt hij benaderd om vete-

raan bij de KMar te worden. Vanaf dat moment maakt hij tot op hoge leeftijd alle defilés mee in Wageningen. In 1999 krijgt hij tijdens de jaarlijkse KMar-reünie het Draaginsigne Gewonden uitgereikt. In 2003 kan hij met de Oorlogsgravenstichting terug naar Indonesië om daar samen met zijn zoon voor het eerst het graf van zijn vader te bezoeken (omgekomen in 1944) en dat van zijn schoonmoeder. Twee zeer emotionele momenten in zijn leven.

Trauma's

Zoals zo vaak bij mensen met dit soort traumatische ervaringen, beginnen op latere leeftijd bij Henk de slechte herinneringen op te spelen, vooral tijdens zijn slaap of als hij alleen is. Zijn tijd als krijgsgevangene, de aanblik van Nagasaki en de executies komen steeds vaker terug. Ook zijn jongste dochter Julia ziet deze pijn en emoties bij haar vader en ze ziet ook dat de toon van zijn verhalen langzaam verandert van 'hard' naar 'emotioneel' en ze dringt er bij hem op aan om zijn verhalen op schrift te gaan stellen. Uiteindelijk mag ze dat zelf gaan doen en ze begint in oktober 2008 met de gesprekken en video-opnamen. Verbazingwekkend (voor mij althans) zijn de vele nauwkeurige gegevens die de 88-jarige veteraan nog in zijn geheugen weet terug te vinden.

Het boekje dat rijkelijk is voorzien van foto's, is vanzelfsprekend door de schrijfster opgedragen aan haar vader aan wie ze nog een liefdevol nawoord wijdt. Hendrik-William Sibbald is niet lang na het verschijnen van zijn levensverhaal op 14 april 2014 overleden. Zijn stem uit het verre verleden wordt niet meer gehoord, maar zijn verhalen zijn vereeuwigd. De paperback is nog verkrijgbaar onder ISBN 9789079762347 voor ongeveer € 12,--.

Met flo, of toch niet?

2016, EUMM: op patrouille in Georgië

Na bijna 36 jaar kwam er voor kapitein b.d. Kees Poelma een einde aan een geweldige tijd bij de Koninklijke Marechaussee die hij zo weer over zou willen doen. Niet alleen Schiphol bracht hem op allerlei plaatsen over de wereld maar ook twee ambassadeposten en zes vredesmissies verruimden zijn blikveld. In 2010 ging hij met functioneel leeftijdsontslag en was het dus afgelopen met alle buitenlandse avonturen...

Internationaal recht

Hobby's genoeg, maar een ding wist hij zeker: hij wilde een eigen bedrijfje beginnen om te kijken of hij zijn eigen brood kon verdienen en dat lukte (later meer hierover). Echter na een jaar thuis werd hij gebeld door het ministerie van Buitenlandse Zaken (BuZa) of hij eens wilde komen praten over... vredesmissies. Zijn eerdere ervaringen tijdens uitzendingen naar de ambassades in Moskou en Warschau, en zes missies in Egypte (MFO), Angola (UNAVEM), Bosnië (WEU en UNIPTF), Congo (EUPM) en Afghanistan (NTM-A) konden bij BuZa blijkbaar wel worden gebruikt. Na een eerste kennismakingsgesprek en overleg met echtgenote Henny besloot hij er voor te gaan en kreeg hij drie maanden de tijd om zich voor te bereiden op een zwaar assessment. Hij had immers geen universitaire opleiding zoals de anderen in deze poule. Het lukte en Kees kwam in de

zogenaamde 3W-Poule (Wereld Wijd Werken) van BuZa. Vervolgens naar Parijs om een cursus internationaal recht te volgen. Nederland heeft de mensenrechten immers hoog in het vaandel staan en het Internationaal Strafhof is niet voor niets gevestigd in Den Haag.

Docent in Kabul

Zijn eerste plaatsing werd in 2012 opnieuw Kabul in Afghanistan maar nu op de *Police Staff College* in het kader van EUPOL Afghanistan (*European Union Police mission*). Hier doceerde hij samen met de advocaat-generaal van het parket Den Bosch, Jan Gras, Afghaans strafrecht en strafvorde-

ring, en de Islamitische Sharia-wetgeving. Kees: 'Met Jan had ik een prima klik en vanaf het begin verliep de samenwerking geweldig. Afghanistan heeft 360 districtscommandanten variërend van majoor van een klein district, tot generaal van een groter gebied. Ook de zeven provinciale politiecom-

2012, EUPOL Afghanistan: rollenspel (links Kees Poelma)

2013, EUPOL Afghanistan: (vlnr met groene mantel) Hanneke Brouwer, Jan Gras, Ivo Opstelten, Kees Poelma ontvangen een Karzai-mantel van de politiecommandant van Kunduz

2016, EUMM, Georgië: monitors aan het werk (rechts Kees Poelma)

mandanten werden op de *Staff College* in Kabul verwacht. Al gauw kwamen we erachter dat het kennisniveau op het gebied van het strafrecht wel zeer beperkt was. We besloten telkens de vijftien tot achttien deelnemers met een rollenspel, ieder een rol te geven in het oplossen van een misdrijf tot en met de vervolging van de verdachte voor een rechtbank. Ze mochten zelf kiezen welke rol ze wilden variërend van dader, slachtoffer, getuige of rechter, secretaris, officier van justitie en advocaat. Uiteraard werden ze helemaal begeleid door Kees bij het schrijven van een proces-verbaal en door Jan bij het schrijven van een aanklacht, pleidooi en veroordeling. Het gemakkelijkste zou een moordzaak zijn – dat zijn ze in Afghanistan wel gewend – maar wij kozen bewust voor een zaak van huishoudelijk geweld. Aan het einde van de opleiding kregen de officier, rechter, secretaris en advocaat officiële justitiemantels omgehangen en moest ieder zijn eigen rol spelen. Een groot succes waarbij de jongere luitenanten en kapiteins van de *Staff College* toekken hoe de ouderen het ervan afbrachten. En de Sharia? Zou het wel geaccepteerd worden dat twee Europese mannen met grijs haar en blauwe ogen hen eens even gingen uitleggen hoe de Sharia-wetgeving nu in elkaar zit? Ook dit

viel reuze mee, tot onze verbazing alweer grote onwetendheid en werd onze uitleg ook hier gewaardeerd.'

Monitor in Georgië

Kees vervolgt: 'Het werd steeds onveilig in Kabul en na twee jaar *Police Staff College* daarom maar eens kijken wat BuZa nog meer te bieden had. Mijn nieuwe missie werd de EUMM (European Union Monitoring Mission) in Georgië. Wat een verademing, geen gevaar, een niet-islamitisch land, een eigen appartement en eigen auto, alsmede een fantastisch mooi land. Het monitoren gebeurt langs de "grens" met Zuid-Ossetië maar de Georgiërs zelf spreken niet van grens maar van *administrative border line*, omdat zij Zuid-Ossetië (net als Abchazië) nog steeds als Georgisch grondgebied beschouwen. Het monitoren was erg relaxt: het toezien, fotograferen en rapporteren wat de Russische grens-

wachten langs deze "grens" uitvoeren net als alle veranderingen die er plaatsvinden zoals het plaatsen van observatieposten, hekwerken, borden en rollen concertina. Veel veranderingen zullen er niet meer komen en na negen jaar is de afscheiding een feit en rest Georgië niets anders dan Zuid-Ossetië en Abchazië als verloren gebieden te beschouwen. Rusland zal een terugkeer van deze afgescheiden republieken immers nooit toestaan.'

Nu echt met flo?

Na drie jaar Georgië kwam er voor Kees een einde aan deze EUMM-missie. 'Ik kon nog wel een jaar langer blijven maar vijf jaar *on the road* voor BuZa is genoeg. Inmiddels was onze eerste kleinzoon geboren en wachtte ook mijn bedrijfje ChallengeCoins (www.challengecoins.eu) op meer aandacht. Het schrijven van boeken werd weer opgepakt en om het geheel compleet te maken de aanschaf van een grote Yamaha cruiser. Kortom, wel met flo maar pas op 62-jarige leeftijd in plaats van de (toen) 56 bij de KMar.' En nu? Is het afgelopen met de buitenlandse avonturen? Waarschijnlijk niet. Eind dit jaar hoopt Kees, opnieuw via BuZa, te worden opgenomen in de poule van Europese verkiezingswaarnemers.

Het oorlogsverloop in Breda

Deel 9 | Door: Willem Geense

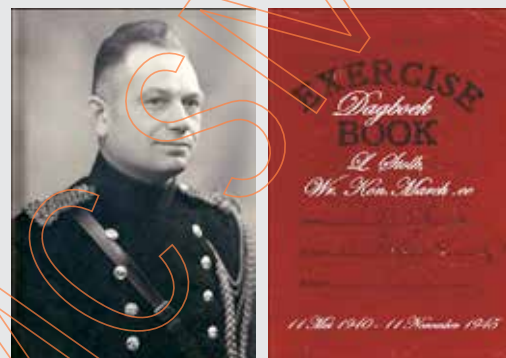
Mei/juni 1940. 'De weken gingen voorbij en de geruchten over de terugkomst [redactie: van de marechaussees] namen af. M.i. wist de leiding van de Marechaussee via diplomatieke kringen in Parijs, dat de divisie naar Engeland was uitgeweken nu er meer marechaussees op de brigade werden geplaatst. Al snel was het vliegveld Gilze Rijen door de Luftwaffe in gebruik genomen en stegen de bommenwerpers met twee en drie tegelijk op en kwamen dan over de kazerne gevlogen waarschijnlijk richting Engeland. Ook de Ju52 met de magnetische ring heb ik dikwijls zien vliegen. Met dit type vliegtuig werden mijnen op zee opgespoord. De zomer van 1940 was schitterend en voor het eerst gaf de perzikboom in onze achtertuin veel vruchten.'

Verplichte verhuizing. 'Ongeveer eind juni begin juli werd aan mijn moeder en de overige gezinnen verzocht naar een woning buiten de kazerne uit te kijken. Gelukkig was er in de zomer van 1940 nog geen woningnood en vonden wij een eengezinswoning aan de Molengrachtstraat 107 te Breda. Dit huis bestaat nog steeds en is aan de voorzijde onveranderd gebleven. In augustus 1940 verhuisden wij. Alle huisraad ging in een grote verhuiswagen van de

heer Boomaars later de Firma Stoof. Deze hoge huiswagen werd getrokken door twee Belgische knollen en hoog op een kleine bok zat de minger. Wij liepen achter de wagen naar ons nieuwe woonhuis. Achteraf een goede keus. Het was wel wennen voor ons. Wij gingen naar een andere school. De Christelijke Prinses Juliana school op het Van Coothplein 58. Wij hadden geen vriendjes meer daar alle gezinnen verspreid over Breda of elders gingen wonen.'

'In september 1940 kwam ik in de derde klas te zitten bij meester Vergeer. De vakken rekenen en tekenen, aardrijkskunde en geschiedenis waren mijn favorieten. Ik raakte bevriend met de zoon van meester Vergeer en ging vaak na schooltijd met hem mee naar huis en dronken een kopje thee. Hij had vijf broers die op de HBS zaten. Verder kan ik mij niets meer van hen herinneren. Inmiddels heb ik zijn oudste broer Chris Vergeer op 9 maart 2011 gesproken en wat oude herinneringen opgehaald. Mijn klasgenoot Piet is naar Zuid-Afrika geëmigreerd na eerst als marconist bij de koopvaardij gevaren te hebben. Nog twee broers zijn naar Zuid Afrika vertrokken.'

'In 1941 was ik ook lid geworden van de groep welpen van de Chr. Padvin-

Korte terugblik op deel 8

Deze serie artikelen is gebaseerd op het oorlogsdagboek van wachmeester Leendert Stolk, in mei 1940 geplaatst bij de Brigade Princenhage (Breda) en dat van zijn zoon Adriaan. In deel 8 werden we geïnformeerd over een opsplitsing van de marechaussee-eenheid in Engeland, in een groep Mobiele Marechaussee en een groep Politieafdeling Marechaussee. De Mobiele afdeling krijgt een duidelijke gevechtstaak en daar is niet iedereen van gecharmeerd. Verder ontvangt de wachmeester in augustus via het Rode Kruis, voor het eerst post van zijn gezin in Breda. In dit deel kijken we hoe het met zijn gezin in Princenhage/Breda is vergaan sinds het overhaaste vertrek van het gezinshoofd naar Engeland. We maken gebruik van de 'Jeugdherinneringen 1933-1946' van zijn zoon Adriaan (1932).

dergroep. Deze club had haar clubhuis op een terrein achter de Baronielaan. Ik vond het heel fijn om op zaterdagmiddag naar de padvinderij te gaan. Voor de dag van mijn installatie als welp had ik een 2e hands uniformtrui en een petje kunnen kopen. Mijn moeder had echter geen geld. Toch ging ik met de spullen trots naar de installatiemiddag. Tot mijn groot verdriet ontdekte ik dat juist die week de Nederlandse Padvinderij verboden was en ons clubhuis in gebruik was genomen door de NSB Jeugdstorm. Min of meer huilend ben ik naar huis gerend. Kort daarna werd ik lid van een knutselclub in een groot pand in de Catharinastraat. Via een grote poort aan de straatkant ging je direct rechts het pand naar binnen. Je leerde er figuurzagen, tekenen en verven. Handenarbeid zou je het ook kunnen noemen. Ik vond het leuk en gezellig. Het Sinterklaasfeest en Kerstfeest werden er in mijn ogen groots gevierd. Al deze activiteiten moest ik zelf uitzo-

1940, Breda, Ginnikenstraat, Duitse propaganda

Stadsarchief Breda

ken en organiseren zonder steun van mijn moeder.'

V = Victorie. 'In 1941 op weg naar school zag ik veel panden in de Nieuwe Ginnekenstraat beschilderd met de letter V. Wie waren deze schilders? Beide partijen gebruikten de letter V van Victorie. Het duurde vrij lang voordat bijna alle letters verwijderd waren'.

Begin van de Jodenvervolging. 'In 1941 begonnen de Nazi's met de Jodenvervolging. Je zag mensen met de bekende ster rondlopen. Ook in onze buurt woonde een paar Joodse gezinnen die je op een dag bepaakt zag vertrekken. Een gezin heb ik zo uit onze buurt zien vertrekken.'

Tijdens de Kerstdagen gingen wij ook ieder jaar naar de zangdienst in de Grote Kerk. Daarin stond een reuze grote kerstboom. In onze eigen Gereformeerde Kerk aan de Zandberglaan stond geen kerstboom. Wel werd het Kerstfeest met de zondagschool feestelijk gevierd en kreeg je een stichtelijk boekje. Daarnaast gingen wij met onze katholieke vriendjes mee naar het lof en bewonderden wij in hun kerk de Kerststal.'

'In de zomermaanden van 1942 waren er in onze buurt twee "soldatenclubs" actief. De katholieke club was groot en o.a. uitgerust met een trommel. De jongens van Van Unnik waren leden van deze club. Onze club opgericht door een van de jongens van Van Rooy was kleiner en begon als "Rode Kruis Club". Wij hebben ook in de buurt wat geld opgehaald. Van dit geld kochten wij klapperpistooltjes en trokken ten strijde tegen de andere club. Uiteraard verloren wij en gingen wij

1940, Breda, Ginnekenstraat, Duitse manschappen

Stadsarchief Breda, foto H.G. Smeenk

daarna gezamenlijk verder. Nu meer als ritselbende. De jongens van Stolk en Van Unnik waren de "boefjes". Zo nu dan werden de Stolkjes door een politieman, die mijn vader wel kende naar huis gebracht en onder het genot van een kopje thee werd dan het laatste nieuws door genomen. Een keer heb ik een middag op het politiebureau doorgebracht.'

In augustus 1942 werd het schoolgebouw door de Wehrmacht in beslag genomen en verhuisde een aantal klassen van de Juliana school naar de katholieke school van de bruine paters in de omgeving van de Akkerstraat aan het eind van Achter de Lange Stallen. Wij hadden twee of drie lokalen op de eerste etage van deze school. Deze school was heel oud.

In de maand december 1942 organiseerde het personeel (o.a. de wachtmeesters Schoneveld, Van der Giessen en Geense*) van de Brigade Breda een feestavond in de zaal van Boshek met een cabaretier en een clown en natuurlijk ook Sinterklaas en Zwarte Piet van wie wij allemaal een cadeautje kregen. Wij liepen tweemaal per dag naar en

van school. Van de Molengrachtstraat door het Wilhelminapark, langs de Chasseekazerne en de Lange Stallen.'

De Wehrmacht in Breda. 'Breda had altijd al een groot garnizoen met vier kazernes. Deze waren nu in gebruik bij de Duitsers. In lange colonnes marcheerden zij al zingend door de straten van Breda naar het Mastbos en de schietbanen. In de jaren 1940 tot 1942 vaak nog onder begeleiding van een muziekkapel. Op een dag liep mijn moeder met ons door de Ginnekenstraat en marcheerden er een compagnie zingende Duitsers voorbij. Bij het zingen van het lied "Wir fahren gegen Engeland" kreeg mijn moeder een zeenuwinzinking en viel bewusteloos op straat. Vanaf die dag had mijn moeder straatvrees en durfde alleen in de naaste omgeving de straat op. Alle boodschappen die verder gingen dan de Teolinverffabriek moest ik doen. Door al deze zaken raakte ik als oudste zoon snel volwassen.'

(wordt vervolgd)

*) Inderdaad: de vader van de redacteur

Oorlogstoestand van 12 mei 1940: 'De Vlucht uit Breda'

Bij het doornemen van de jeugdherinneringen van Adriaan van Stolk viel het mij op dat hij nergens melding maakte van de grootscheepse, verplichte evacuatie van de hele bevolking van Breda (ongeveer 50.000 mensen) op 12 mei 1940. Deze evacuatie werd gelast door burgemeester van Slobbe die bang was dat Breda frontlinie zou worden. De evacuatie vond plaats in twee grote groepen naar het zuiden en onttaarde in een grote chaos. Onderweg kwamen de vluchtelingenstromen terecht tussen Franse militaire eenheden en werden daarom door Duitse jachtvliegtuigen beschoten. Sommige vluchtelingen bleven maanden onderweg en eindigden helemaal in Zuid-Frankrijk. De laatste bewoners keerden pas op 10 februari 1941 terug in de stad. De hele - achteraf overbodige - evacuatie heeft aan 104 inwoners het leven gekost.

Beeld De Vlucht

Wachters van Wilhelmina

Deel 35 uit de serie 'De onbekende helden van 1940-1945'
 Door Henk G. Westland, luitenant-kolonel b.d.

Voor de in juni 1940 – na de Duitse inval in Nederland – in Engeland terechtgekomen marechaussees wacht ook daar een vertrouwde taak: 'het waken voor de veiligheid van Hare Majesteit de Koningin'.

In de meidagen van 1940 rukken Duitse troepen in Brabant snel op. Het beoogde terugvallen van de brigades van de 1e en 2e Divisie Marechaussee op de Vesting Holland blijkt niet meer mogelijk en nieuwe opdrachten volgen. Na de capitulatie van Walcheren op 17 mei krijgt de commandant 1e Divisie – op dat moment in Zeeuws-Vlaanderen met nog ongeveer 280 man onder bevel – opdracht naar Nantes in Frankrijk te verplaatsen. Daar aangekomen (met gevorderde voertuigen en per fiets) is de situatie weer gewijzigd en luidt de opdracht in Brest in te schepen naar Engeland. Na een tocht van 24 dagen komen ze op 11 juni aan in Plymouth, samen met honderden andere uitgeweken Nederlandse militairen.

Ruim 1300 Nederlanders krijgen voorlopig onderdak in tentenkampen bij Porthcawl in Zuid-Wales, wachtend op wat komen gaat. In augustus wordt uit de marechaussees een Mobiele Compagnie (voornamelijk jongeren) en een Politie Afdeling Marechaussee samengesteld. Inmiddels dragen de marechaussees de Engelse battledress, het blauwe uniform wordt uitgaanstenu. In oktober worden

de kampen ontruimd en de mannen ondergebracht in fabriekshallen te Congleton. Daar wordt op 11 januari 1941 de Koninklijke Nederlandsche Brigade opgericht, later met de toevoeging Prinses Irene. De 1e Divisie Marechaussee is per 15 januari opgeheven en de Mobiele Compagnie wordt op 1 februari het Eskadron Pantserwagens van de Nederlandsche Brigade. In de periode mei-augustus 1941 verhuizen allen naar een nieuw barakkenkamp in de buurt van Wolverhampton.

Het marechausseecontingent valt uiteen door andere taken. Zo wordt medio 1942 een detachement geformeerd voor de bescherming van koningin Wilhelmina, het 'Bewakings-Detachement Koninklijke Marechaussee' onder bevel van adjudant De Ruijsscher. De koningin verblijft sinds november 1940 in het landhuis Stubbings House bij Maidenhead ten westen van Londen, op veilige afstand van de Duitse bombardementen. Dit detachement van zo'n zestig man bestaat behalve uit enige koks en bedieningspersoneel uitsluitend uit marechaussees, met als neventaak 'bewaking van een zeer groot bedrag aan

zilvermunt opgeslagen in een paar barakken van het kamp.' De dienst in het huis wordt gedurende de dag bij toerbeurt gedaan door wachtmeester Beerman en marechaussee Van Oostrum. Zij zijn belast met de bewaking gedurende de daguren, de bediening van de telefooncentrale, het telefonisch doorge-

Harmannus Henderikus Bontjer wordt geboren op 3 augustus 1915 in Odoorn (Drente). Vader is landbouwer en Mans groeit op de boerderij op, eerst in Odoorn en vanaf zijn tiende jaar in Erica in een gezin met negen kinderen. Hij volgt de tuinbouwschool en gaat werken als landbouwer.

In oktober 1935 meldt Bontjer zich als dienstplichtige bij 5 Regiment Veldartillerie in Amersfoort, waar hij wordt opgeleid tot onbepaalde kanonnier. Als dienstplichtig korporaal gaat hij in april 1936 met groot verlof en neemt zijn werk weer op. Twee jaar later tekent hij in februari 1938 bij het Depot Koninklijke Marechaussee in Apeldoorn een verbandakte als marechaussee te voet. Na vijf maanden opleiding wordt Bontjer geplaatst bij de 1e Divisie Koninklijke Marechaussee, Brigade Rijen en in januari 1940 bij de Brigade Waalwijk. In Engeland wordt hij in augustus 1940 geplaatst bij de Compagnie Mobiele Marechaussee en in februari 1941 bij het Eskadron Pantserwagens. In juli 1942 naar de Brigade Politie en meteen gedetacheerd naar het Bewakings-Detachement Koninklijke Marechaussee in Maidenhead.

ven van door de koningin gegeven opdrachten aan autoriteiten en het dagelijks informeren van de koningin over de situaties aan de oorlogsfronten. Beerman doet ook veel persoonlijk schriftelijk werk voor de koningin. Van Engelse zijde is altijd een rechercheur van Scotland Yard aanwezig.

In Wolverhampton gaat in juni 1942 de Politie Afdeling Marechaussee samen met de Politie Afdeling Brigade onder de naam Brigade Politie, als onderdeel van de Koninklijke Nederlandsche Brigade Prinses Irene. Per 1 september 1943 valt het personeel van het detachement in Maidenhead niet meer onder de brigade maar onder het Ministerie van Justitie.

Stubbings House, marechausseebarakken

Hubertus Adrianus Cornelius Kievits wordt geboren op 25 maart 1917 in Loon op Zand (Noord-Brabant). Vader is dan gasfitter en heeft later een rijwielhandel in Tilburg. Hubert is de oudste van vijf kinderen; na de lagere school gaat hij aan de slag als fietsenmaker bij vader in de zaak.

In maart 1937 wordt hij ingelijfd als dienstplichtige bij het Regiment Wielrijders in de Isabellakazerne te 's-Hertogenbosch. Soldaat Kievits gaat na zijn dienstdtijd van vijf en halve maand met groot verlof. In februari 1939 verbindt hij zich bij de 1e Divisie Koninklijke Marechaussee in 's Hertogenbosch als marechaussee te voet (N.B. niet opgeleid bij het Depot in Apeldoorn!). Vanuit de marechausseekazerne aan de Vughtterweg wordt hij vijf weken later geplaatst bij de Brigade Geffen. Dan volgen verplaatsingen naar Hooge en Lage Zwaluwe, Hilvarenbeek, en in november 1939 naar Veghel (met een detachering in Wilreijt). In Engeland gaat hij in maart 1941 over naar het Eskadron Pantserwagens, in juli 1942 naar de Brigade Politie en meteen gedetacheerd naar het Bewakings-Detachement Koninklijke Marechaussee in Maidenhead.

In Stubbings House voert de koningin een bescheiden huishouding en wordt er sober geleefd. Ze ontvangt daar regelmatig groepen Engelandvaarders en andere bezoekers. Maar het wonen in het grote Stubbings House begint haar op den duur tegen te staan. Ze verhuist midden februari 1944 naar een kleiner, moderner landhuis, The Grange geheten. Het ligt bij het plaatsje South Mimms ten noorden van Londen op een heuvelrug met een prachtig uitzicht. Dit is tegen het advies van haar particulier secretaris Van 't Sant omdat het huis geen schuilkelder heeft en in de buurt twee vliegvelden liggen, die al enkele keren door de Luftwaffe zijn aangevallen. Een subdetachment marechaussee gaat mee onder

bevel van opperwachtmeester Van der Moere (vijftien man waaronder twee soldaten als kok) en wordt gelegerd in barakken langs de inrit op 300 meter afstand van het huis. In de tuin is nog een schuilgelegenheid... een stenen schuurtje met een betonnen dak.

Aanvankelijk wordt er niet in de buurt gebombardeerd, maar dat verandert snel. De koningin schrijft hierover: 'We konden toen de strijd boven de vliegvelden en de helle verlichting door lichtkogels en schijnwerpers zien. Tegen de avond hoorden en zagen we telkens het inslaan van de bommen.' In de donkere avond van 20 februari rond 21.30 uur wordt het rustig in het huis. De koningin is naar haar slaapkamer en ook haar hofdame, mevrouw Verbrugge van 's-Gravendeel is al boven. Wachtmeester Beerman en marechaussee Van Oostrum dragen de beveiliging over aan de opkomende nachtploeg en gaan naar hun kwartier. Buiten staan de marechaussees Bontjer (26) en Kievits (28) op hun post en verblijft hun afflossing, Bodegem en Pipping, met een kokkin in de keuken.

Wanneer even later om 21.38 uur in South Mimms luchtalarm wordt gegeven, snelt opperwachtmeester Van der Moere met Beerman naar het huis. De koningin hoort Beerman weer in huis komen en wacht met naar bed gaan. De regel is, dat de nachtploeg op post blijft zolang de koningin in het huis is. Wachtmeester Van der Moere is buiten bij Bontjer en Kievits. Wachtmeester Van de Woestijne beschrijft wat hij ziet en hoort: 'De gehele luchtruimte boven Londen vol lichtflitsen van ontploffende bommen, barstende granaten van afweergeschut, brand veroorzakende brandbommen, zoeklichten e.d., terwijl het gedreun en gerommel van de ontploffingen angstwekkend was.'

Plotseling het geluid van een vliegtuig, het suizen van een bom en explosies. Het huis schudt:

ruiten, deuren en plafonds vliegen alle kanten op. Een beginnende brand wordt snel geblust; de licht gewonde Beerman vliegt de trap op naar de slaapkamer van de koningin en leidt haar naar het schuilhuisje in de tuin, waar rechercheur Taylor bij haar blijft. Onder protest, want zij wil eerst Bontjer en Kievits zien. In de hal heeft ze gehoord van Van der Moere – zelf gewond aan hoofd, benen, armen en handen – over het lot van haar wachters. Kievits ligt bij de zijdeur en is op slag gedood door een scherf in zijn hoofd. Bontjer kon zich op tijd laten vallen, maar heeft een grote wond in de hartstreek. Hij is zwaar gewond, nog bij kennis en vraagt om een geestelijke... Ondertussen wordt mevrouw Verbrugge ongedeerd uit de ravage gehaald en is de rest van het detachement ter plaatse om te helpen. Bontjer en later Van der Moere worden naar het Wellhouse Hospital in Barnet vervoerd, waar Bontjer na aankomst overlijdt. Het ziekenhuispersoneel bedekt hem met de Engelse vlag. De overleden Kievits wordt naar het lijkenhuisje in Pottersbar gebracht. Van der Moere kan na een maand het ziekenhuis verlaten.

The Grange is onbewoonbaar geworden. Prins Bernhard wordt gewaarschuwd en in de vroege morgen vertrekt de koningin met haar vaste chauffeur wachtmeester Stroosnijder naar Maidenhead. Het detachement volgt een dag later. Op 25 februari worden beide slachtoffers begraven op de rooms-katholieke begraafplaats van Maidenhead waarbij – protocolair ongebruikelijk – ook de koningin en de prins aanwezig zijn. Die avond

1986, The Grange (serre is na-oorlogs), gefotografeerd vanaf de plek van de bominslag

Maidenhead, rooms-katholieke begraafplaats

Maidenhead, uitreiking onderscheidingen

ontvangt de koningin de verloofde van Bontjer.

Het gezamenlijk optreden van het detachement na de bominslag wordt door de koningin zeer gewaardeerd en geprezen. Eind mei 1944 worden Bontjer en Kievits in Stubbings House door haar postuum onderscheiden en ze spelt persoonlijk de anderen een onderscheiding op. Voorafgaand spreekt de koningin: *'Allereerst willen wij hulde brengen aan de plichtsgetrouwe en dappere mannen, die den krijgsmanndood zijn gestorven. U zult allen begrijpen, hoe diep ik getroffen ben door het feit, dat mijne bewaking twee jonge mensenlevens heeft moeten kosten [...]. Zij zullen in dankbare herinnering bij mij blijven voortleven. Daarbij wil ik niet vergeten de onverschrokkenheid en de plichtsbetrachting van den Opperwachtmeester van der Moere, die direct bij het alarm in de onmiddellijke nabijheid van de twee slachtoffers zijn post betrok, en wonder boven wonder het leven er af bracht [...]. Wat mij op dien bewusten avond zoo bijzonder heeft getroffen, dat is de wijze waarop de hier aangetreden marechassees met zekerheid en rust hun taak, waarvoor zij plotse-ling werden geroepen, hebben verricht. Ik dank den Wachtmeester Beerman, die zich met een kameraad in de hall bevond, voor zijn kordaat optreden. Hij was de*

eerste die mij tegemoet kwam en naar beneden heeft geleid [...]. Het vertrouwen, dat ik steeds in uw wapen heb gesteld, is wederom versterkt.'

Aan Bontjer en Kievits wordt postuum het Bronzen Kruis toegekend en ook opperwachtmeester Van der Moere ontvangt deze onderscheiding wegens *'Trouwte plichtsvervulling en betoonden moed tijdens een luchtaanval [...].'* Wachtmeester Beerman, de marechassees Bodegem en Pipping, en rechercheur Taylor, worden onderscheiden met het Kruis van Verdienste wegens *'Uitstekende plichtsvervulling en getoonde zelfbeheersching tijdens een luchtaanval [...] door aan de gewonden direct den noodigen bijstand te verleenen, totdat hun vervoer naar een ziekenhuis kon plaats hebben, en door binnen de woning, waarin Wij Ons bevonden, de juiste maatregelen te nemen.'* Ook de toegesnelde wachtmeesters Van de Woestijne en Stroosnijder, de marechassees Van Oostrum, Honders, de Koning, Offers, Uiterwijk en de soldaten Hof en Klifman ontvangen het Kruis van Verdienste, wegens *'Uitstekende plichtsvervulling en getoonde zelfbeheersching tijdens een luchtaanval [...] door op voorbeeldige wijze en in goede samenwerking met elkaar de op dat oogenblik noodzakelijk zijnde maatregelen te nemen.'*

Na Pasen 1944 verhuist de koningin naar landhuis Laneswood, te Mortimor bij Reading, verder weg van Londen. Uiteraard gaat een detachement marechassees mee tot haar definitieve terugkeer naar Nederland op 3 mei 1945. Wachtmeester Beerman vergezelt de koningin wanneer zij op 13 maart 1945 in Zeeuws-Vlaanderen na vijf jaar ballingschap voor het eerst op vaderlandse grond staat en in de tien dagen erna wanneer plaatsen in het bevrijde zuiden worden bezocht. In Tilburg laat de koningin een ontmoeting regelen met de ouders van de omgekomen Kievits. Een paar jaar later bij een officieel bezoek aan Drente bezoekt de koningin ook de ouders van Bontjer. Beerman is in 1946 in vaste dienst getreden als de huismeester van de koningin en blijft dat ook na de abdicatie tot haar overlijden in 1962.

De marechassees waren in Maidenhead graag gezien. Een Engelse krant in 1945:

'Wearing British battledress with stiff peaked caps with the Netherlands' lion as their badge, they were made welcome guests in many homes in the neighbourhood and less than seventeen are married to English women from Maidenhead and district.' Zoals genoemd was ook Bontjer verloofd, maar zijn verloofde kwam uit Cardiff (Wales). De genoemde Pipping en Offers zijn met Engelse vrouwen getrouwd en uiteindelijk vanuit Nederland weer terug naar Engeland gegaan. Pieter Pipping is in 1981 overleden in Maidenhead, Willem Offers in 1980 in Ketley.

In 1964 zijn de stoffelijke resten van Bontjer en Kievits herbegraven op het Nederlandse ereveld Mill Hill in noordwest Londen.

In de nachten van 18, 19 en 20 februari 1944 heeft de Luftwaffe zware aanvallen uitgevoerd op Londen. Op 20 februari bestookten de bommenwerpers Londen City en het noorden van de stad, en zo Barnet en omgeving overvliegend. Bij The Grange viel een bom in het nabijgelegen bos en één vlakbij het huis. Uit onderzoek van de Royal Air Force bleek dat die bij het huis een van (slechts) 250 kilo was met als gevolg een krater van twee meter diep en zeven meter in diameter in het gazon op een afstand van vijftien meter van het huis. In Barnet vielen enkele minuten later zeven bommen van waarschijnlijk dezelfde bommenwerper met twee slachtoffers als gevolg. Er is geen sprake geweest van een gerichte aanval op koningin Wilhelmina. Mogelijk was, ondanks de verduistering, toch licht vanaf boven zichtbaar en werd dit als gelegenhedsdoel gebruikt. Een andere versie is dat een bommenwerper door Engelse jagers werd aangevallen en om weg te komen zijn bommen had afgeworpen.

Het verlenen van zulke hoge onderscheidingen aan het personeel van subdetachement South Mimms is verbazingwekkend. De marechassees staan op wacht en onverwachts explodeert daar een door een vliegtuig afgeworpen bom. Tragisch natuurlijk en uiteraard gaan de andere marechassees meteen aan de slag om adequaat hulp te bieden in de ontstane chaos. De enige verklaring hiervoor kan zijn dat koningin Wilhelmina zich schuldig voelde omdat twee mannen voor haar beveiliging waren omgekomen en zij daarom iets terug wilde doen.

In het Gulden Boek zijn de namen opgenomen van gevallen en van marechassees met een (dapperheids)onderscheiding. Echter de namen van Bodegem, Honders, De Koning, Pipping, Stroosnijder en Uiterwijk ontbreken.

De auteur verricht historisch onderzoek naar de gevallen die in de oorlog 1940-1945 behoorden tot de (Koninklijke) Marechassees. Wilt u reageren? Uw reactie is welkom op het redactieadres of rechtstreeks per e-mail aan de auteur op marchaussee4045@gmail.com.

Bureau Reservisten en Veteranen KMar

Reservist zijn bij de Koninklijke Marechaussee doe je naast je gewone (burger)baan of zelfs naast je studie. Verantwoordelijk voor de werving, opleiding en het inzetbaar houden van reservisten is het Bureau Reservisten en Veteranen KMar. Freerk van Rossem spreekt met de medewerkers van dit bureau.

Het is een drukke ochtend in Kamp Nieuw-Milligen bij het Bureau Reservisten en Veteranen KMar, onderdeel van het Landelijk Tactisch Commando KMar. Om 10.00 uur is er een voorlichtingsbijeenkomst voor uitstromend beroepsmedewerkers die naast hun nieuwe baan ook willen nadenken over een aanstelling als reservist. De laatste hand wordt gelegd aan de presentatie, de koffie wordt klaargezet en de kandidaten nemen plaats in de zaal. Het is maar een willekeurig moment uit de vele taken van het bureau, maar wel een belangrijke. Want met circa 200 reservisten in het bestand, een voortdurende in- en uitstroom en structurele groei van reservisten is het noodzakelijk om dit soort bijeenkomsten te houden.

Het bureau wordt bezet door vier medewerkers die het hele traject van werving, opleiding, kleding, salariëring, bijscholing en plaatsing regelen voor alle KMar-reservisten. Een behoorlijke taak voor een bureau dat op korte termijn als doel heeft om op te schalen naar 250 reservisten en door te groeien naar 400 in het jaar 2020.

En reservisten vind je overal bij de KMar, bijvoorbeeld bij het Trompetterkorps, het bereden Ere-escorte, in de landelijke ondersteuningsgroep en als flexibele schil voor de brigades t.a.v. de politiedienst, mobiel toezicht en grensbewaking (en dan met name op Schiphol). Verder zijn reservisten werkzaam bij het team Cyber, het team Analyse & Onderzoek, het team Opcent, het team Grensbewaking Schiphol en het team Bewaken & Beveiligen. Ook zijn er liaison-/projectofficieren die beleidsmatige ondersteuning verlenen en reservisten die bij uitzendingen ondersteunen zoals naar Bosnië, Afghanistan, Irak, Burundi.

(vlnr) Elnt Micha Moen, ow Jan Schekman, maj Robin Oost, elnt Philip Minnema

Niet iedereen kan in aanmerking komen voor een positie als reservist. Nauwgezet wordt gekeken naar werkervaring, opleiding, leeftijd enzovoort. Er wordt gezocht naar een goede aansluiting met het werkveld zodat de reservist optimaal (operationeel) inzetbaar is.

Het bureau is ook nauw betrokken bij de ontwikkelingen en het verder vormgeven binnen de KMar van 'De Adaptieve Krijgsmacht'. Hierbij is het de bedoeling om de bedrijfsvoering zo flexibel mogelijk in te richten waardoor capaciteit en kennis optimaal kunnen worden afgestemd op wat op dat moment nodig is. Het bureau ondersteunt bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van verschillende aanstellingsvormen om meer flexibiliteit te krijgen in militaire en burgeraanstellingen. Dat klinkt gemakkelijker dan dat het in de praktijk is. Want rechtspositieel en juridisch betekent dit een behoorlijke verandering voor zowel de medewerkers als voor de organisatie. Denk hierbij aan het ontbreken van opsporingsbevoegdheid voor burger of militaire medewerkers. Daarom is het belangrijk om in de praktijk hier ervaring mee op te doen. In 2016 is een pilot gestart met de inzet van reservisten die, ongewapend en zonder opsporingsbevoegdheid maar wel specifiek daartoe opgeleid, werken bij de grensbewaking Schiphol. In samenwerking met het Landelijk Tactisch Commando en het nieuw opgerichte Team Transitie &

Adaptiviteit (TTA) Staf KMar, worden nu mogelijkheden verkend voor het aanstellen bij Defensie van daartoe opgeleide burgers, binnen bijvoorbeeld de grensbewaking van onze nationale luchthavens.

Daarnaast ondersteunt het bureau het project 'Werkstudent bij Defensie' waarbij studenten als militair in dienst komen en een aantal uren per week werkzaamheden gaan uitvoeren die passen bij hun studierichting, interesses en expertise. Zo leren studenten de wereld van Defensie beter kennen en profiteert de organisatie van de frisse blik en actuele kennis op specifieke vakgebieden. Doel is uiteraard ook om uit deze pool, die bekend staat onder de naam 'Defensy College', kandidaten te werven voor een baan binnen de KMar c.q. Defensie. Een leuk traject waarbij er op dit moment al tien 'werk'-studenten zijn geplaatst en werkzaam zijn bij de recherche, bewaken & beveiligen, IGK en Juridische Zaken Staf KMar.

En alsof dat nog niet genoeg is, heeft het bureau ook nog een actieve taak bij het ondersteunen van alle post-actieve en actief-dienende KMar-veteranen. Een mooi voorbeeld daarvan is de Veteranendag KMar die door het bureau en reservisten jaarlijks wordt georganiseerd. Al met al een grote diversiteit aan werkzaamheden die door een enthousiast team flexibel worden opgepakt.

Tweemaal opgekomen

Jenne Mulder, geboren in 1939 in het Drentse Smilde, verhuisde op driejarige leeftijd naar Orvelte. Op een boerderij aan de rand van de hei groeide hij op. Rond 1950 begon men met het ontginnen van de hei om er landbouwgrond van te maken. Zijn vader kocht er een aantal percelen van. Zijn militaire dienstplicht is bijna acht maanden onderbroken geweest door ziekte van zijn vader. De boerderij moest draaiende gehouden worden. Maar Jenne is geen boer geworden. | Door: Martin Aalbers

Begin 1939 hadden zijn ouders een klein boerderijtje gehuurd aan de Suermondsweg, dat moest worden opgekapt en ingericht. Moeders zwangerschap liep op het einde en zij had hulp van twee zussen die het boerderijtje bewoonbaar maakte. Het was nog niet klaar, maar op 20 april zag Jenne het levenslicht in het opkamertje van het ouderlijk huis van zijn moeder aan de Kymmelswijk. Zijn wiegje werd een sinaasappelkistje en de kastjes voor de kleertjes werden ook van sinaasappelkistjes gemaakt. Eén kistje dwars en twee kistjes rechtop, samen tegen elkaar aan geschroefd en met een gordijntje er voor, ze waren er helemaal gelukkig mee.

Toen zijn ouders trouwden kregen ze een doos met boodschappen, een paard, een koe en wat klein gereedschap. Toen was je boer. Het was hard werken en bij een boer in de buurt verdiende vader nog wat bij. De huur-

baas kwam iedere maand langs, zo ook begin 1942. Hij hield er van om tijdens de gesprekken met vloeken zijn woorden kracht bij te zetten. Zijn moeder, nog erg jong, liet de huurbaas weten dat ze daar beslist niet van was geïnd. En prompt werd hen per 1 mei van dat jaar de huur opgezegd.

Een broer van zijn vader wist op de Coehoorn in Orvelte een iets groter boerderijtje met negen hectare grond te huur. Zij verhuisden naar Orvelte. Eén zijde van de boerdij keek uit op de heidevelden. Jenne sliep daar veelal met open raam en werd 's morgens gewekt door korhoenders en andere weidevogels. En op de hei, daar liep schaapherder Trinus de Wit met zijn kudde. Trinus had altijd een beugelfles met zwarte koffie bij zich. Eén keer heeft Jenne daarvan gedronken, maar daarna nooit weer. De koffie was gemaakt van cichorei, een koffiesurrogaat van een in het wild groeiende plant.

Begin jaren vijftig werd begonnen met het ontginnen van de hei. Er kwam circa 200 hectare landbouwgrond bij en er werden nieuwe boerderijen gebouwd. In 1953 kocht ook zijn vader van deze nieuwe landbouwgrond, waarmee hij nu 27 hectare grond rond de boerderij had.

Eerste keer militaire dienst

Begin 1958 werd Jenne opgeroepen voor de dienstplichtkeuring en hij moest zich melden in Groningen op het Engels Kamp. Een indelingsofficier vroeg hem of hij voorkeur had voor een onderdeel. Jenne wilde wel bij de marechaussee en daar kwam hij ook terecht. Op 9 april 1959 meldde hij zich in de Koning Willem III-kazerne in Apeldoorn en werd ingedeeld bij de lichter 59-2. Tijdens de voortgezette opleiding kwam op een avond wachtmeester Toon Boer langs de kamers om te vragen wie er belangstelling had om bij het Tamboerkorps te komen. Hij had een met rub-

Groeten uit Schoonoord. De Drentse schaapherder

Schaapherder Trinus de Wit

1960, Hoogeveen, (vlnr) Wim van Buren, ?, Wim Oversier, Harm Cnossen, Theo Glim, Bouke de Way, Sjaak Kazemier, ?, ?

1960, Hoogeveen, (vlnr) André Reitsma, Ruud Westra, Jenne Mulder, Beert Volkers, Gerrit Voskuylen, Arie Bakker, ?

ber bekleed plankje en twee trommelstokken bij zich. Hij vertelde de mannen ook dat zij maar 18 maanden hoefden te dienen en op het depot bleven. Dat was aantrekkelijk: 18 maanden dienen i.p.v. 21 maanden! En voor een boerenzoon was die keus al snel gemaakt. De trommel trok meer dan de trompet en na een kleine oefening werd Jenne even later bij het Tamboerkorps ingedeeld.

Lang hebben ze op een zolderkamer geoefend op de diverse marsen. En dan kom je buiten, trommel in de aanslag, trompetters die spelen en marcheren maar. Het geluid kwam overal vandaan, maar volgens Jenne niet van zijn trommel. Het klonk nergens naar. En toch, al doende leerden zij. Vaak moest er zaterdagmorgen nog een mars door Apeldoorn worden gelopen als dank voor de instrumenten die in 1950 door de bevolking aan het garnizoen Apeldoorn waren geschonken. Zijn weekend begon pas na de middag, terwijl de anderen op vrijdagavond al waren vertrokken. Maar geen nood, deze tijd werd gecompenseerd en zij mochten maandagavond naar de kazerne terugkeren.

Begin 1960 liet de gezondheid van zijn vader te wensen over en gaandeweg werd het slechter. Hij had problemen met zijn hart en moest voor langere tijd rust houden. De huisarts kwam regelmatig kijken, zo ook op 14 maart. Toen hij het erf op reed, zag hij dat Jennes zus bezig was om met een schop het zand van ingekuilde aardappelen af te halen. 'Waar is jullie zoon?' Moeder

vertelde dat die in militaire dienst was. Direct heeft de huisarts de medische dienst van het leger gebeld en uitgelegd wat er bij hen thuis gaande was. Nog diezelfde dag zo rond de klok van 22.00 uur kwam Jenne met plunjezak en al thuis. En de volgende morgen zat hij weer onder de koeien te melken; hij was weer boer.

Ter gelegenheid van de bevrijding van het noorden van Nederland door de Canadezen trad op 5 mei het Tamboerkorps op in Hoogeveen bij de Generaal Crerar-wandeltocht. Jenne las het in de krant en fietste die vijftig kilometer heen en weer om zijn maten te zien en om met hen op de foto te gaan.

Tweede keer militaire dienst

Begin oktober 1960 kwam het bericht dat het laatste half jaar wel moest worden nagediend. Zijn vader was aan de beterende hand en met de winterdag in zicht was het op de boerderij toch niet zo druk. En zo meldde Jenne zich op maandag 7 november met plunjezak en al voor de tweede keer op de Koning Willem III-kazerne. Je moest je plicht doen, nietwaar? De eerste die hem begroette was wachtmeester Mellema. Hij vertelde dat het Tamboerkorps op sterkte was. Jenne keek verbaasd. Hij moest maar naar de parate troepen en nog de-

zelfde avond kwam hij in de Legerplaats Nunspeet aan. Daar vroeg een officier wat hij speelde: trommel of trompet. Gelukkig de trommel, anders had hij elke morgen bij de vlaggenmast gestaan om het signaal 'geef-acht' te blazen. Met een trommelaar kon men niets beginnen en direct de volgende morgen werd Jenne weer op transport gezet, terug naar Apeldoorn. Zijn oude makkers van lichting 59-2 waren inmiddels al afgezwaaid en hij werd bij 59-6 ingedeeld.

Bij het Tamboerkorps heeft hij de nodige hand- en spandiensten geleverd. Jenne liet kapitein Schipper weten dat hij zich niet zo nuttig voelde op de kazerne en vroeg of hij geen 'korporaal van de week' kon worden (hij was helemaal geen korporaal, maar zo werd

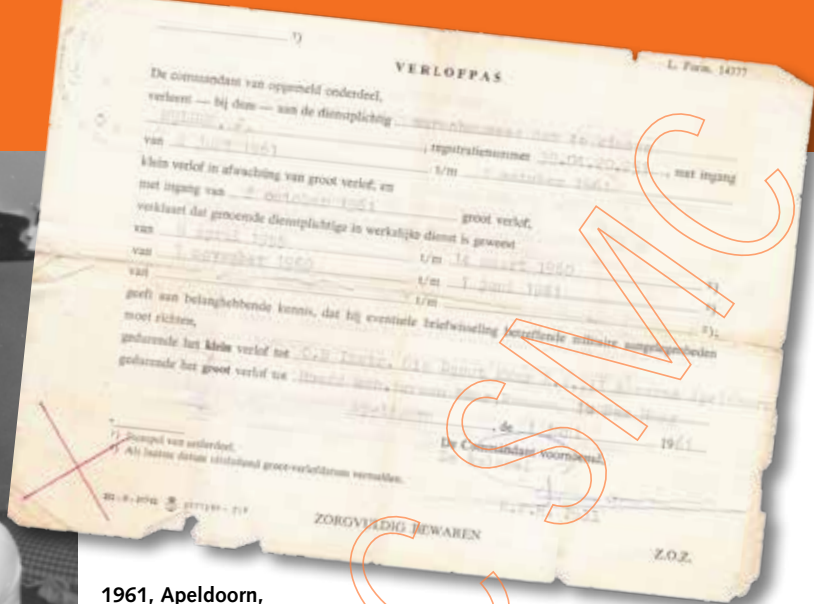

Roosendaal: (vlnr) Jenne Mulder, ?, Sjaak Kazemier, Pauw

Dienstplichtigen

1961, Apeldoorn, lichter 59-6, nog dertig dagen: (vlnr) Cor Schaap, Wim Budel, Jenne Mulder, Ben Bauw

dinggevend waren veelal voormalige (onder)officieren met een marechaussee-achtergrond. Na te zijn getest en medisch gekeurd kwam Jenne op 2 december in dienst bij Philips in Eindhoven.

1963, Eindhoven, Jenne Mulder achter de tafel, staand collega Janssen

Op zijn eerste werkdag werd hij 's middags afgelost door een nieuwe collega die uit Hoogeveen bleek te komen en oud-marechaussee (beroeps) was geweest. Hij had gewerkt bij Philips in Hoogeveen, maar kon daar toen niet als beveiligingsmedewerker in dienst komen. Toentertijd lieten interne regels van Philips dat niet toe. Alle beveiligingsmedewerkers van Philips moesten een interne cursus volgen om het bewakingsdiploma NBOB te behalen. Samen met die collega uit Hoogeveen volgde Jenne de cursus en hij vertelde Jenne dat er in Hoogeveen een plek vrij kwam. Als man uit 'het hoge noorden', wilde hij wel graag naar Hoogeveen. Ruim twee maanden later, op 17 februari 1964 deed zich die gelegenheid voor en kwam Jenne in dienst bij Philips-Hoogeveen. Als dank voor deze tip vertelde hij hem, dat hij nog een vrijgezelle schoonzus had, en nu is die collega al jaren zijn zwager en gepensioneerd oud-collega.

die functie nu eenmaal genoemd). En zo werd hij korporaal van de week. Alles bij elkaar toch wel een mooie tijd.

Over wachtmeester Mellema heeft hij nog een leuke anekdote. Hij zei heel vaak: 'Er is maar één Amsterdam en dat is Groningen.' Maar kwam wachtmeester Mellema uit Groningen? Dat wou hij niet zeggen. Een tante van Jenne vroeg eens of hij een zekere Mellema kende. 'Ja, dat is mijn pelotonscommandant.' Volgens tante Rika kwam hij uit Sellingen en was zij wel eens met hem uit geweest, een scharreltje. Zijn moeder had een foto van tante Rika, een knappe vrouw. Die foto nam Jenne mee naar Apeldoorn en heeft deze tijdens de weekendinspectie in de open kast geplaatst. En dan komt wachtmeester Mellema langs, inspecteert de kast, kijkt wat langer naar de foto, loopt door, maar komt terug. En kijkt nog een

keer naar de foto. Hij vraagt: 'Is dat jouw meisje?' Jenne: 'Ja, hoezo, kent u haar?' De wachtmeester: 'Waar woont ze dan?' 'In Sellingen', loog ik. De wachtmeester: 'Dat kan niet, want dan zou ik haar moeten kennen.' Waarop Jenne zegt: 'Dat klopt, u kent haar ook, want u komt ook uit Sellingen, want dat heeft mijn meisje, mijn tante Rika, mijzelf verteld.' Jenne heeft hem toen gezegd hoe het werkelijk zat.

Burgermaatschappij

Na de dienst heeft Jenne anderhalf jaar gewerkt als conciërge/stoker/tuinman bij huishoudschool De Wiekslag in Smilde. Vanwege de slechte beloning solliciteerde hij in augustus 1963 bij Philips in Eindhoven als medewerker bedrijfsbeveiliging. Mede door het moeten en mogen dienen als dienstplichtige bij de Marechaussee heeft hem deze baan bezorgd. De lei-

De directie van Philips-Hoogeveen ging bezuinigen op onder andere staffuncties en ook op de beveiliging. In mei 1995 kon hij als groepschef beveiliging op 56-jarige leeftijd en met een goede financiële regeling Philips-Hoogeveen verlaten. Jenne kijkt terug op een mooie tijd bij Philips. Samen met zijn vrouw Corrie hebben ze drie zonen gekregen en zijn zijn opa en oma van acht kleinkinderen. Samen doen zij veel vrijwilligerswerk, waarvoor beiden in april 2012 koninklijk zijn onderscheiden. Al met al is hij zeer dankbaar en tevreden over hoe zijn leven tot heden is verlopen.

40 jaar

Op 24 oktober 1977, veertig jaar geleden, werd de Stichting Marechaussee Contact opgericht, met als streven het onderhouden van contacten tussen hen, die op enigerlei wijze met de Koninklijke Marechaussee, het Korps Politietroepen en/of het Korps Militaire Politie/KMar in contact staan of hebben gestaan.

Verbonden

Veertig jaar geleden, toen de Stichting Marechaussee Contact werd opgericht, was ik vijftien jaar oud. Voor mij stond toen al vast dat ik bij de Koninklijke Marechaussee zou gaan werken. Omdat ik 'pas' op mijn zeventiende kon worden toegelaten tot de opleiding, moest ik nog twee jaar geduld hebben. Dat is lang als je moet wachten, maar mijn passie om als marechaussee aan de slag te gaan, was groot. Ik groeide op in de garnizoensstad Harderwijk, daar waren marechaussees onderdeel van het straatbeeld van de stad. Het aanzien dat zij genoten, sprak me aan: daar wilde ik bij horen.

Eenmaal zeventien, en aan de 'voordeur' van de opleiding, begreep ik al snel dat de Marechaussee als een familie is waar loyaliteit hoog in het vaandel staat. Loyaliteit aan Nederland, aan de organisatie en loyaal aan elkaar. Die verbondenheid zag ik terug toen ik leerde om als groep gezamenlijk verantwoordelijk te zijn voor onze taken. Het groepsgevoel was leidend; daarbinnen zocht ieder zijn eigen verantwoordelijkheid en authenticiteit. In die tijd leerde ik dat je niet bij de Marechaussee werkt maar dat je Marechaussee bent, over de grenzen van de functie heen. Verbondenheid en loyaliteit was en is nog altijd een bepalende factor voor de kracht van de Koninklijke Marechaussee.

Net als met familie en in vriendschappen is het belangrijk om

contact met elkaar te onderhouden. Dat is precies wat de Stichting Marechaussee Contact doet. De stichting levert een belangrijke bijdrage aan de verbondenheid die zo kenmerkend is voor de Marechaussee. Het onderhouden van contacten, het organiseren van bijeenkomsten en reünies: SMC werkt nadrukkelijk aan het verbinden en verbonden houden van iedereen die ooit werkzaam was of werkzaam is voor de KMar. De veertigste verjaardag van de stichting bevestigt dat deze activiteiten een belangrijk deel van de behoefte aan verbondenheid invullen.

Inmiddels heeft SMC ruim 2600 begunstigers en is een grote vriendengroep te noemen. 'Een muur van vrienden rond de Koninklijke Marechaussee', zoals SMC het verwoordt. Vrienden die op deze manier altijd verbonden blijven bij de Marechaussee, ook op afstand. Ik bewonder de inzet en initiatieven van SMC en zie wat de stichting betekent voor de begunstigers. Het bestuur en de vrijwilligers van SMC bevorderen met hun inspanningen de onderlinge verbondenheid en vriendschap tussen collega's en oud-collega's. Ik verheug me op alle goede initiatieven van de komende veertig jaar!

mr. Harry van den Brink EPDM
luitenant-generaal
commandant Koninklijke Marechaussee

SMC, ontstaan en ontwikkeling

Enkele 'marechauseemannen' ontmoetten elkaar maandelijks in Sociëteit De Witte in Den Haag. Tijdens die bijeenkomsten rijpte het idee een stichting op te richten met het doel de onderlinge contacten te verstevigen en het levendig houden van de belangstelling voor het Wapen.

Op 6 oktober 1975 was het gemeentehuis van Moerkapelle het decor voor een afvaardiging van deze groep: kapiteins b.d. W. de Kok en C. Moerkerken, oud-dienstplichtig wachtmeester I.J.P. Keijzer, reserve eerste-luitenant H.G. Poels en luitenant-kolonel b.d. J. de Wit. Het was hun eerste formele bijeenkomst, het werd brainstormen in de meest brede zin. Al snel bleek dat de klokken vrijwel gelijk liepen. Tot dan verzorgde de Reüniecommissie Koninklijke Marechaussee de reünies van de 'Ouwe blauwen' zoals de mannen van vóór 1940 werden genoemd. De ervaring van deze commissie met het organiseren van reünies was van groot belang voor de nieuwe stichting.

Op 6 februari 1976 was op het bureau van de Marechausseevereniging (MarVer) in Apeldoorn de eerste formele bespreking tussen wat men noemde 'vertegenwoordigers van de KMar-gemeenschap in oprichting' en de vertegenwoordigers van het MarVer-hoofdbestuur. Bij deze bijeenkomst waarbij ieders standpunt naar voren

werd gebracht, was een duidelijke basis aanwezig voor een vorm van samenwerking. Pas halverwege 1977 werden de besprekingen afgerond om op 'rustige wijze naar buiten te treden.'

Oprichters aan het woord

Harry Poels: 'Het initiatief voor de oprichting van SMC kwam naar mijn mening van luitenant-kolonel Johan de Wit. Hij was, voor hij bij het Wapen kwam, officier bij het Korps Mariniers en gebruikte als voorbeeld het Contact Oud Mariniers (COM) een nog steeds florierende vereniging.' De Wit ('Wij, marechausees zijn een behoudend volkje, in geen enkele boom is een kat veilig voor onze blik') wist al snel Cees Moerkerken en Wim Kok enthousiast te maken. Hij had die twee nodig als oud-hoofdbestuursleden van de MarVer. Beiden, lid van de Vereniging van Officieren van het Wapen der KMar (VOKMar), waren door de wol geverfd binnen de KMar. De opzet was om de diverse groepen (oud-)marechausees onder één dak te krijgen: de leden van de twee genoemde verenigingen, maar

2017, Harry Poels

ook oud-dienstplichtigen en burgerambtenaren. Dit alles om het contact en de onderlinge band te verstevigen. Poels: 'Eigenlijk was er alleen een vereniging die reünies voor de "Oude blauwen" organiseerde. Voor ons, (oud-)dienstplichtigen, reserve-officieren en beroepsmarechausees was er niets. Of je moest lid worden van de MarVer.' Maar velen wilden zich niet daartoe verplichten en bovendien had de MarVer als doelgroep beroepsmarechaussee beneden de rang van officier. 'Wel nodigden we de MarVer uit om deel uit te maken van het bestuur van SMC waar ze, naar mijn mening uit controleoogpunt, op toehapten. De laatste vertegenwoordiger binnen het SMC-bestuur was de latere voorzitter van de MarVer Ton Heerts.' Ook een vertegenwoordiger van de VOKMar nam plaats in het bestuur.

Volgens de toenmalige algemeen secretaris van de MarVer, opperwachtmeester Jan Jansen viel het nieuws van de voorgenomen oprichting bij het hoofdbestuur in verkeerde aarde. 'Zij zagen er een concurrent in van het uitstekend florerend Fonds Sociale Zorg van de MarVer en dat was niet ten onrechte. Want al snel ontstonden ideeën binnen SMC om iets te gaan doen aan ziekenzorg en een verjaardagactie. Het pro-

2017. Buren, Jan Jansen

foto Henk Westlandj

1977, Buren, passeren van de oprichtingsakte, (vlnr) Harry Poels, Johan de Wit, notaris Schattenkerk, Jan Jansen

bleem in de MarVer was dat zowel Moerkerken als De Kok ereleden van die vereniging waren. Uiteindelijk ging de MarVer overstag en beloofde zij medewerking aan de oprichting van SMC, onder voorwaarde dat twee hoofdbestuursleden zitting kregen in het bestuur en dat er geen voor het FSZ concurrerende activiteiten zouden worden ondernomen.' Jansen verder: 'De argwaan van de MarVer was niet geheel ten onrechte. Al snel kregen wij opzeggingen van gepensioneerde leden, die in SMC een gezelliger alternatief zagen. Uiteindelijk viel het wel mee, de beide MarVer-vertegenwoordigers hebben hun bestuurlijke taak binnen SMC naar behoren vervuld en vele malen is er door SMC gebruik gemaakt van de faciliteiten van de MarVer. Alle bestuursleden begrepen dat er naar buiten enige argwaan moest worden overwonnen en dat is naar mijn mening uitstekend gelukt.'

SMC op de wereld in Buren

Op 24 oktober 1977 was het eindelijk zover. In de hal van het voormalig Weeshuis in Buren vond in een sobere, maar stijlvolle plechtigheid het notarieel passeren van de stichtingsakte plaats in aanwezigheid van autoriteiten en belangstellenden. Er werd teruggeblikt maar vooral vooruit gekeken. Johan de Wit als eerste SMC-voorzitter in zijn openingswoord: 'SMC houdt van het Wapen der Koninklijke Marechaussee. Ja, is daar zo op gesteld, dat we die nassaublauwe mannen en vrouwen in respect en sympathie willen omringen.' Ies Keijzer, burgemeester van Veghel en vice-voorzitter (vanaf maart 1984 tot april 2006 voorzitter), vertaalde SMC ook vaak als S(teeds) M(eer) C(ontact). Zijn doelstelling: 'Maak de kring van vrienden in en rondom het Wapen der Koninklijke Marechaussee groter', was om de andere stichtingen en verenigingen binnen de KMar te verenigen in een zogenaamd Voorzittersberaad. De doelstelling, 'het vormen van een muur van vrienden rond de Koninklijke Marechaussee', bleef de afgelopen veertig jaar fier overeind.

Weinig veranderingen

In de loop van deze veertig jaar is aan de doelstelling niets veranderd. Een 'fanclub van het Wapen' is zonder twijfel de beste benaming voor SMC: een stichting voor mensen die de KMar een warm hart toedragen en een muur van vrienden vormen rond het Wapen. Ook binnen het bestuur is niet zo veel veranderd. SMC versleet vanaf de op-

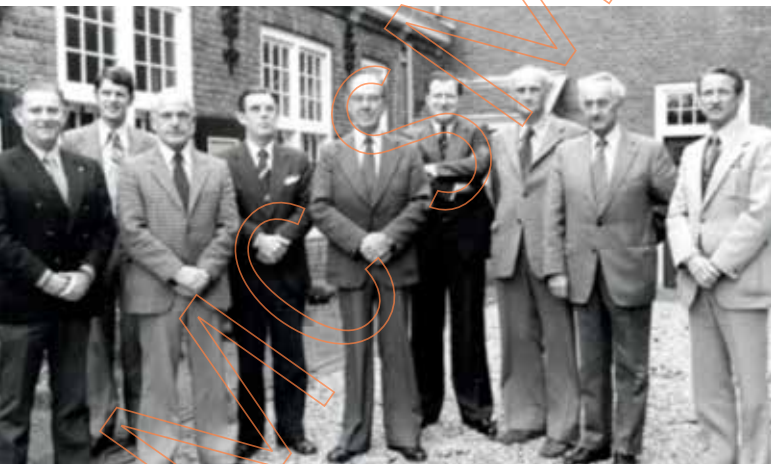
2009, Malieveld, Nederlandse Veteranendag

ledere organisatie die zichzelf respecteert (en dat doen we!), heeft een embleem of logo, dat herkenbaar de eigen identiteit uitdrukt. De toenmalige directeur van het Marechausseemuseum, kolonel b.d. A.J. Weekenstroo ontwierp ons SMC-embleem. Hierin vinden we terug een springende granaat: symbool van de oorspronkelijke Franse Gendarmerie; de kroon: verbondenheid door taak en trouw aan het vorstenhuis; een hoefijzer: symbool voor het mobiel of bereden zijn (een van de pijlers waarop het Wapen altijd heeft gerust). Dit logo toont ook fier op de in 2008 aangeschafte banier en wordt ook gebruikt om onze stand onder de aandacht van het publiek te brengen.

2016, Malieveld, Nederlandse Veteranendag

richting slechts twee voorzitters en ook het aantal mutaties in het Dagelijks Bestuur is op één hand te tellen. Het

1977, Buren, SMC-oprichtingsbestuur: (vlnr) M.H. Geertsen (VOKMar), J. Jansen (MarVer), J. de Wit, I.J.P. Keijzer, W. de Kok, H.G. Poels, C. Moerkerken, J. Steffens, A.J. van den Kerkhof (MarVer)

2002, SMC-Algemeen Bestuur: (vlnr) Arie van der Landen, Hans Leijtens, Eelco Bouman, Roel Gras, Ies Keijzer, Ton de Koning, Pier Scholte

Voorzitter I.J.P. Keijzer bij het 25-jarig bestaan van SMC in 2002

We behaalden zilver, maar... gaan voor goud.

aantal begunstigers fluctueerde in al die veertig jaar rond de 3000, maar daalt wel de laatste jaren.

Het SMC-bestuur bestaat uit het Dagelijks Bestuur, gevormd door de voorzitter, vice-voorzitter, secretaris en penningmeester. Het Algemeen Bestuur bestaat uit het Dagelijks Bestuur aangevuld met de voorzitters van vijf commissies en de Chef Kabinet Staf KMar. Bij de vergaderingen is ook aanwezig de coördinator nuldelijnsondersteuning en worden op basis van hun expertise regelmatig andere functionarissen uitgenodigd.

Veteranen

Na de totstandkoming in 1990 van de beleidsnota 'Zorg voor veteranen in samenhang' kwam ook binnen het SMC-bestuur meer aandacht voor de niet-Indië- en Korea-veteranen van de KMar. In de beleidsnota stond nadrukkelijk vermeld dat het betonen en bevorderen van respect en waardering voor de inzet van de veteranen en de door hen gebrachte offers een van de doelstellingen was van het nieuwe veteranenbeleid. Voor de vele Indië- en Korea-veteranen, althans voor de nog levenden daarvan, een laat doekje voor het bloeden. Dit resulteerde uiteindelijk in een uitbreiding van het bestuur speciaal voor de nuldelijnsondersteuning. SMC ondersteunt ook de veteranzorg binnen de KMar. Dit is formeel in een door CKMar en de voorzitter van SMC afgesloten dienstverleningsovereenkomst vastgelegd.

'Het is niet juist, maar toch kon ik de verleiding niet weerstaan om een vergelijking te trekken met de wedstrijdssport. Wanneer een podiumplaats wordt bereikt, stijgt men in aanzien en draagt men bij om het aanzien van de beoefende sport te versterken. Nu is het wel zo dat de leden van ons stichtingsbestuur en vele bekende en onbekende krachten op de achtergrond, vanaf het eerste uur zich enorm hebben ingezet om van de SMC, een verband te maken dat het aanzien waard is. Die gemotiveerde bereidwilligheid en tot voorbeeld strekkende spontaniteit, maakte, dat we in letterlijke en figuurlijke zin echt uitgroeiden tot een muur van vrienden rond "ons Wapen". Dat is ook een sport.'

'Een doel willen bereiken; zich zodanig inzetten dat inzinkingen worden overwonnen en mooie resultaten voor bemoediging en doorzetten zorgen. Gun ons dan om ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de (en dan eens voluit) Stichting Marechaussee Contact op die tweede trede te gaan staan. We kunnen die verhoging gebruiken om het verleden beter te overzien, maar ook om te beseffen dat er nog genoeg werk ligt om "voor goud te gaan". Voor de sportbeoefenaar kan en mag dat geen 25 jaren duren, maar in de bestaansgeschiedenis van een organisatie is zo'n periode een druppel in de tijd; zeker als die geplaatst wordt in de historie van ons krijgsmachtdeel. Juist daarom zijn we een beetje trots en nog meer dankbaar, dat gebleken is dat indertijd een goed initiatief genomen werd: de oprichting van onze SMC. Wanneer de heden ten dage zo veel besproken waarden en normen binnen onze geledingen hun invulling krijgen door gevoelens van persoonlijke verbondenheid met de tijd en de trots van "Zonder Vrees en Zonder Blaam", dan is er voldoende zekerheid om met vertrouwen de toekomst tegemoet te treden. Een uitdaging bij voorbaat een saluut waardig!!'

Nuldelijnsondersteuning

Bij de KMar is men al jaren geleden overgegaan tot het instellen van Collegiale Opvang Groepen (COG'n). Leden van de KMar kunnen al dan niet door tussenkomst van een arts voor de verwerking van traumatische ervaringen begeleid worden door speciaal daarvoor opgeleide marechaussees. Een paar jaar geleden hebben wij aan de Commissie Jonge Veteranen uitgelegd

welke rol de COG'n, maar ook de ziekenbezoekers van het Fonds Sociale Zorg (FSZ) van de MarVer voor de (oud-)leden van de KMar vervulden. Het bestuur van het Veteranen Platform realiseerde zich dat er zich ook onder de eigen achterban collega's aanwezig zijn die worstelen met tijdens een missie opgedane ervaringen. Daarop is besloten om analoog aan wat bij de KMar al bestond tot nuldelijnsondersteuners over te gaan. Binnen SMC hebben wij ook een aantal als zodanig opgeleide collega's. Zij worden aangestuurd door Dirk van Harten. Zowel Dirk, zijn medewerkers en het SMC-bestuur onderhouden nauw contact met het FSZ-bestuur en hun ziekenbezoekers. Zo proberen we samen hulp te bieden aan hen die dat behoeven. Daarbij richten we ons niet alleen op veteranen, maar op alle oud-collega's. Ook tijdens de uitoefening van de reguliere werkzaamheden (zoals bijstandsoperaties) stuiten velen op traumatische gebeurtenissen. Met deze nuldelijnsondersteuners geven we een belangrijke invulling aan onze doelstellingen.

2017, Buren, SMC-Algemeen Bestuur: (vlnr) Pier Scholte, Piet van Sprang, Gerard Roes, Jack Vlaming, Frans Meijer, Gerrit Reloe, Gerrit Sels (afwezig Roel Bouwman en Arnoud van den Bout)

Ontmoeten en herdenken

Jaarlijks vindt een aantal activiteiten plaats die grotendeels door SMC worden georganiseerd, waaronder twee grote reünies en over het land verspreide bijeenkomsten en contactmiddagen.

Vóór de oprichting van SMC werden al voor en door personeel van de KMar jaarlijkse reünies gehouden. In 1960 hielden de 'Oud-leden van het Wapen der Koninklijke Marechaussee' voor het eerst een reünie. De heren W. van der Veer, J. Webber en T. Lambrechtse hebben tot 1991 deze reünies georganiseerd. Op hun verzoek werd de organisatie overgenomen door SMC. Slechts één keer, in het jaar 2001 toen de reünie zou worden gehouden in de Generaal Winkelmankazerne in Nunspeet, moest deze worden afgelast omdat op de Veluwe de besmettelijke veeziekte mond-en-klauwzeer uitbrak.

Oud-adjutant Roel Gras heeft zich 21 jaar met tomeloze energie als voorzitter van de reüniecommissie ingezet. De vele geslaagde bijeenkomsten in het land, van Veenhuizen tot Overloon en van Hoek van Holland tot Arnhem en de vele dankbare reacties van onze, soms hoogbejaarde, begunstigers, waren daarvoor het tastbare bewijs. Roel was en is nog steeds voor vele 'sobats' een klankbord. Vaak belde men gewoon voor een praatje. Ook was hij behulpzaam bij de organisatie van de veteranendagen KMar en andere evenementen. Wegens aanhoudende gezondheidsproblemen moest hij begin dit jaar zijn werkzaamheden met tegenzin overdragen aan zijn opvolger Gerrit Reloe.

Er zijn steeds twee gescheiden reünies gehouden: de 'Algemene Reünie SMC' in Harskamp voor alle begunstigers en de 'Reünie Boerma-Plaizier' in de Kumpulan op het landgoed Bronbeek in Arnhem voor de uitgezonden naar het voormalig Nederlands-Indië, Nieuw-Guinea en Korea. In deze reünie werd later ook de uitgezonden naar Sumatra opgenomen.

Reünie/herdenking Boerma-Plaizier-MPIII

In 1946 genoten onder meer M. Boerma en D.J. Plaizier hun opleiding bij het Depôt Militaire Politie, Royal Netherlands Army in Engeland. Op 17 december 1955 organiseerde Boerma voor degenen die daar hun opleiding hadden genoten een reünie, waarbij ook Plaizier aanwezig was. Omdat duidelijk bleek dat in een behoefte werd voorzien, was dit voor beide heren reden om voor allen die in Nederlands-Indië, Engeland en/of Korea hadden gediend, regelmatig een reünie te organiseren. De eerste Reünie Boerma-Plaizier vond plaats op 25 april 1959 en in de loop van de jaren werden deze reünies steeds meer een begrip. Zover dat op het hoogtepunt meer dan 400 oud-collega's aan deze reünie deelnamen en Kumpulan van Bronbeek bijna uit haar voegen barstte.

Het onderdeel MPIII had jaarlijks een

1984, (vlnr) leden reüniecommissie Tobias Lambrechtse en Willem van der Veer, en voorzitter Ies Keijzer

foto Joop Rump

2013, Bronbeek, reünie Boerma-Plaizier-MPIII, Roel Gras

eigen 'Sumatra Reünie' in de Prinses Margrietkazerne in Wezep. De laatste jaren werd door het stijgen van de leeftijd van de deelnemers de organisatie deels overgenomen door SMC. In 2007 werd deze reünie geïntegreerd in de Reünie Boerma-Plaizier, die nu officieel heet: Reünie/herdenking Boerma-Plaizier-MPIII. Op het organisatorische vlak werd met SMC steeds nauw samengewerkt en later na het overlijden van beide heren in 1995, werden beide reünies onder auspiciën van

2014, Bronbeek, reünie Boerma-Plaizier-MPIII

2014, Harskamp, Algemene Reünie

SMC voortgezet. Voor hun verdiensten werden de heren Boerma en Plaizier op de reünie van 8 november 1985 onderscheiden met de SMC-tegel en oorkonde.

Een paar keer werd tijdens Boerma-Plaizier, na de traditionele rijstmaaltijd, een optreden verzorgd door de Indische zang- en dansgroep Bunga Kenanga uit Eindhoven. Het optreden in traditionele kleding en de Indische sfeer van Kumpulan maakten steeds weer veel emoties los.

Algemene Reünie SMC

Jaarlijks wordt de Algemene Reünie SMC gehouden in Partycentrum De Molen in Harskamp. Met lichtingsnummers op de tafels worden de bezoekers gemakkelijk naar hun lichtingsgenoten geleid. Het programma staat in teken van elkaar ontmoeten en het uitgebreide stampotbuffet vormt voor de gemiddeld 300 bezoekers een vast hoogtepunt.

Naast deze twee SMC-reünies worden ook regelmatig reünies georganiseerd voor collega's die bijvoorbeeld in Suriname, het Caribisch Gebied of bij een bepaalde missie zoals Libanon, Sinaï, Bosnië hebben gediend of voor een bepaalde cursus of lichteing.

Reünievereniging Marechaussee Contact

Op gezag van het ministerie van Defensie heeft SMC in 2012 binnen haar gelederen een Reünievereniging Marechaussee Contact (RVMC) moeten oprichten. Alleen door het oprichten van deze vereniging kan SMC ook in de toekomst voor haar begunstigers voldoen aan de regeling met betrekking tot de door Defensie beschikbaar gestelde reüniefaciliteiten. Het doel van RVMC is de onderlinge contacten tussen de leden dan wel de contacten tussen de leden en het defensiepersoneel te bevorderen en te onderhouden.

Veteranenzorg

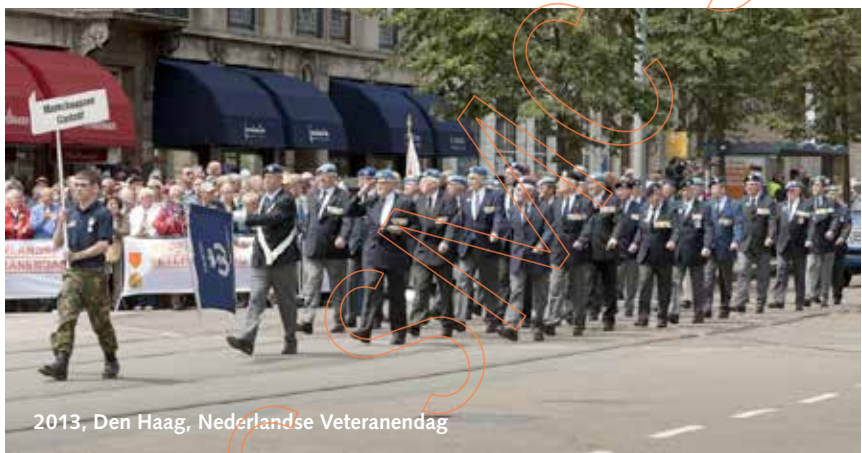
Via onze communicatiemiddelen wordt ruim aandacht besteed aan de door SMC georganiseerde bijeenkomsten, maar ook aan door derden georganiseerde reünies. Op onze website zijn via twee speciale pagina's de evenementen uit het recente verleden te vinden. Het organiseren van deze bijeenkomsten levert een bijdrage aan het realiseren van onze doelstel-

2016, Apeldoorn, Marechaussee monument

2016, Roermond, Nationaal Herdenkingspark

2013, Den Haag, Nederlandse Veteranendag

lingen. Met CKMar is in een overeenkomst vastgelegd dat wij als SMC de KMar ondersteunen bij de veteranenzorg. In januari 2016 bijvoorbeeld heeft SMC voor de KMar een plechtigheid georganiseerd voor de naar Libanon uitgezonden marechaussees. De UNIFIL-veteranen ontvingen daar het draaginsigne 'Nobelprijs VN-militairen'.

Herdenkingen

Elk jaar zijn afgevaardigden van SMC aanwezig bij herdenkingen zoals: de Nationale Dodenherdenking in Amsterdam, de Indië-herdenkingen in Roermond en Den Haag, de herdenking bij monument Englandspiel in Den Haag, de herdenking op het Nationaal Ereveld Loenen, en in Apeldoorn bij het

Marechaussee monument, het Keienmonument, en de Airborne-herdenking.

Nederlandse Veteranendag

Op de Nederlandse Veteranendag gaat het vooral om het brengen van eer aan de veteranen. Het meest uitgesproken moment is natuurlijk het defilé, waarbij ongeveer 5000 veteranen een route marcheren die van start gaat (en ook eindigt) op het Malieveld. Aan dit defilé neemt elk jaar ook een SMC-detachement deel.

Passing Out

Waar jong en oud elkaar ontmoeten. Bij het ceremonieel afsluiten van de opleiding worden regelmatig SMC-veteranen ingezet om aan de nieuwe collega's hun diploma's uit te reiken.

2012, Apeldoorn, diploma-uitreiking

Communicatie met achterban

Contact met onze begunstigers en andere belangstellenden is voor SMC belangrijk. Was dat vanaf het begin alleen op papier in de vorm van een tijdschrift, met de komst van het internet zijn we nu ook actief met een website, een facebook-pagina en een e-mailnieuwsbrief.

Marechaussee Contact

Met al meer dan 2000 begunstigers kreeg SMC in 1978 met moeite de beschikking over twee pagina's van het KMar-tijdschrift *Ons Wapen*, dat zes keer per jaar verscheen. Dat gaf een doorlopend tekort voor serieuze publiciteit. In 1987 werd ter gelegenheid van het tienjarig bestaan besloten een eigen tijdschrift uit te geven met de naam Stichting Marechaussee Contact. Veel aandacht werd onder bezielende coördinatie van Arie van Veen ook besteed aan de oud-Indië-gangers, een door de regering en maatschappij in de steek gelaten groep. In 2000 werd – door gewijzigd beleid van Defensie richting oud-werknemers – besloten om samen met de KMar een blad uit te geven genaamd Marechaussee Contact. Echter in 2011 besloot Defensie om bezuinigingsredenen de defensiebladen voortaan digitaal uit te geven. Voor SMC was dit reden om weer zelfstandig een blad uit te geven, de naam Marechaussee Contact werd gehandhaafd. In de loop der jaren is de opmaak van het tijdschrift enkele malen aan de tijd aangepast, als laatste in 2016.

Marechaussee Contact wordt ook naar instanties en bibliotheken gestuurd. Het Marechausseemuseum ontvangt exemplaren om aan belangstellende bezoekers te kunnen geven. Ook zo wordt weer invulling gegeven aan de doelstelling om de belangstelling voor het Wapen levendig te houden.

Website

In 2004 besloot het bestuur ook met een website het contact met de achterban te onderhouden en aandacht te besteden aan gebeurtenissen binnen en rond de KMar. Vanaf 2006 wordt de website bijgehouden door Roel Bouwman. In 2005 bezochten 6500 verschillende personen de website en hadden samen 12.000 keer een of meer pagina's bekeken. Nu zijn deze aantallen 45.000 respectievelijk 105.000. De website voldoet dan ook zeker aan een behoefte. De vele bezoeken en mutaties maken ook dat de website door zoekmachines (zoals Google) is gevonden. Regelmatig verwijst bijvoorbeeld een *Google-alert* naar de SMC-website. Inmiddels zijn ruim 7700 berichten op de site geplaatst, ongeveer 70 video's en bevat de fotogalerij 176 albums met zo'n 8300 foto's. Ook zijn gehouden reünies en geplande bijeenkomsten op de site te vinden.

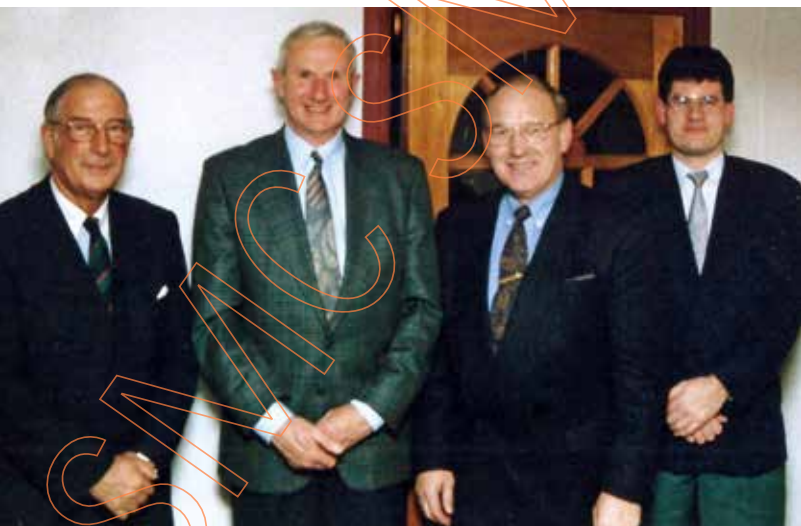
Facebook

Met name jongeren maken veel gebruik van sociale media zoals Facebook. In 2010 werd de SMC-facebook-pagina geopend en deze heeft inmiddels zo'n 940 vaste volgers. Net als op de website zijn op deze pagina de actualiteiten over de KMar opgenomen. De veelvuldig geplaatste *likes* laten zien dat ook veel anderen dan de vaste volgers de pagina bezoeken. In augustus 2017 werden gemiddeld ruim 5500 personen per week bereikt.

Nieuwsbrief

De eerste (wekelijkse) SMC-nieuwsbrief werd op 5 maart 2011 als e-mail verzonden. Eind oktober 2017 zal de teller naar verwachting op 446 staan. Op de nieuwsbrief zijn momenteel 1260 personen (gratis) geabonneerd. Actuele zaken kunnen zo onder de aandacht worden gebracht, zo nodig op een tussengelegen moment. Met de opsomming van in de in de achterliggende week verzonden berichten, kan men snel een keuze maken uit interessante nog te bekijken berichten. Het overzicht van toekomstige activiteiten geeft de optie om zich daarvoor aan te melden.

1996, een nieuw redactieteam: (vlnr) Ton Vriezen, Jan van Wylick, Joop Rump, Gerard ter Mors

1994, Wezep, Willem de Zwijgerkazerne, 101 Marbat (links: 103 EskKMar, midden: 41 EskKMar, rechts: 104 EskKMar, linksvoor: stafdetachement, rechtsvoor: burgerpersoneel), foto ter gelegenheid van afscheid Ikol Vlaming als bataljonscommandant op 14 april 1994

De parate Koninklijke Marechaussee

Bij een terugblik op veertig jaar SMC hoort ook zeer zeker een terugblik op de laatste jaren van de dienstplicht. Voor een uitgebreide beschouwing van de door ruim 33.000 mannen bij de KMar vervulde dienstplicht wordt verwezen naar het door reserve-majoor b.d. Harry G. Poels in 2010 gepubliceerde standaardwerk '50 jaar dienstplicht bij de Koninklijke Marechaussee, 1946-1996'.

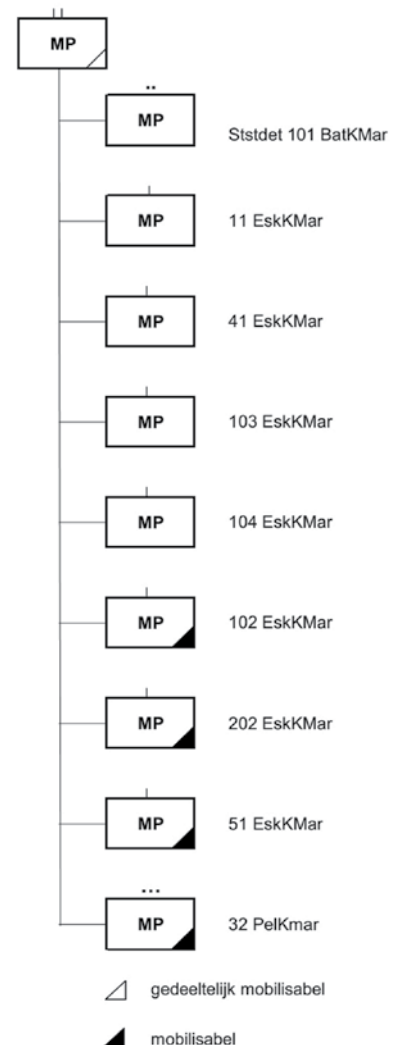
| Door: Jack Vlaming, brigade-generaal b.d.

In mijn diensttijd bij de KMar heb ik tweemaal het voorrecht gehad met dienstplichtigen te mogen samenwerken. De eerste periode begon op 1 maart 1977; op die dag werd ik plaatsvervangend eskadronscommandant bij 11 Marechaussee Eskadron te Schaarsbergen. Vanaf 1 september van dat jaar tot 13 april 1980 heb ik daar de functie van eskadronscommandant bekleed. In die periode was er nog volop sprake van de Koude Oorlog. Het eskadron heeft in die jaren veel steun moeten leveren aan de in ons oorlogsoperatiegebied gehouden divisie- en legerkorps oefeningen.

Na een aantal jaren in de territoriale sector van de KMar te hebben gediend, werd ik op 29 oktober 1990 belast met de functie van Commandant 101 Bataljon Koninklijke Marechaussee te Wezep. Per diezelfde datum werd ik ook belast met de functie van Legerkorps-

marechaussee-officier en met de functie van Commandant Willem de Zwijgerkazerne te Wezep. In de 'Stille Willem' waren van het bataljon gelegd: staf en stafdetachement, en de eskadrons 41, 103 en 104. Alleen 11 Eskadron KMar was een 'buiten-eskadron', gelegd in de Oranjekazerne te Schaarsbergen. Het bataljon telde toen 720 parate functies, waarvan er ongeveer 500 door dienstplichtigen werden vervuld. In de OTAS (Organisatie Tabel en Autorisatie Staat) van het bataljon waren ook nog drie mobilisabele eskadrons KMar (51, 201 en 202) en 32 Peloton KMar opgenomen.

Ook de tweede parate periode was verre van rustig. Alhoewel de Muur tussen Oost- en West-Duitsland al in 1989 was gevallen, oefenden eenheden van het legerkorps – al dan niet in NAVO-verband – nog volop in Duitsland en soms in Frankrijk. Voor de in juni

Organogram 101 Bataljon KMar

1988, oefening Free Lion

1992 gehouden legerkorpsoefening Agile Lion werden zelfs 51 Eskadron KMar (onder bevel van reserve-majoor G.N. Roes) en 32 Peloton KMar opgeroepen om het gemis van het kort daarvoor opgeheven 11 Eskadron KMar te compenseren.

De val van de Muur leidde in 1990 tot een politieke discussie over de gewenste sterkte en samenstelling van de krijgsmacht. De Koninklijke Landmacht moest in sterkte reduceren, ook voor het daarbij ingedeelde marechausseebataljon waren plannen gemaakt. De eerste versie van die in Den Haag gemaakte plannen ging er van uit, dat in 1991 drie marechaussee-eskadrons zouden worden opgeheven. Tijdens een van mijn eerste gesprekken met de legerkorpscommandant luitenant-generaal Van der Vlis heb ik hem gewezen op het nog steeds aanwezige enorme

werkaanbod van met name de vredesverkeersdiensten voor het bataljon. Dit werkaanbod rechtvaardigde eerder een snelle uitbreiding van het bataljon met minimaal één eskadron dan een inkrimping. Medio 1991 kon de leiding van de Landmacht worden overtuigd om het bataljon later te reduceren. Uiteindelijk leidde dit er toe dat 11 Eskadron KMar per juli 1992 zou worden opgeheven en de opheffing van de andere eskadrons (met uitzondering van 103) in 1994 (104) en 1995 (41 en StStDet) zou plaatsvinden. De nieuwe sterkte van 103 Eskadron KMar zou overigens niet meer 171 maar 131 functies gaan bedragen. Deze sterkte werd ook voor de mobilisabele eskadrons 41 en 104 vastgesteld. Door deze reorganisaties werd de sterkte van de parate KMar derhalve uiteindelijk van 720 in 1990 naar 131 functies in 1997 teruggebracht!

De val van de Muur leidde onder andere ook tot een toename van regionale conflicten. Tot begin 1991 werden af en toe dienstplichtigen op hun eigen verzoek en na het tekenen van een zogenaamde bereidverklaring geplaatst bij de Multinational Force and Observers in de Egyptische Sinaï-woestijn. De bereidverklaring was vereist omdat volgens de Dienstplichtwet voor dergelijke taken geen dienstplichtigen tegen hun zin konden worden aangewezen. In april 1991 werd 101 Geniebatljon uitgezonden naar Noord-Irak. Aan dit bataljon werd een contingent KMar toegevoegd van tien personen (vier beroeps en twee dienstplichtigen van het bataljon, en vier beroepscollega's

van het district Gelderland/Flevoland). Medio juni 1991 waren allen weer terug in Nederland.

Een jaar later begon de inzet in het voormalige Joegoslavië. Ten behoeve van een internationale MP-eenheid te Zagreb leverde ook Nederland een bijdrage. Van het marechausseebataljon gingen in eerste instantie in mei van dat jaar een beroepswachtmeester en twee dienstplichtige marechaussees. Vanaf eind 1992 werd aan deze groep nog een dienstplichtig wachtmeester en twee extra marechaussees toegevoegd. De belangstelling bij de dienstplichtigen voor die uitzending was overigens groot, vijftig wachtmeesters en marechaussees meldden zich voor de uitzending aan. Allen wilden de bovengenoemde bereidverklaring ondertekenen. Vanaf november 1992 werd te Sarajewo/Kiseljak een tweede MP-eenheid opgericht. Het bataljon leverde daarvoor in het begin de Provost Marshal, twee beroepsonderofficieren voor de researchgroep en twee dienstplichtige marechaussees; bij de tweede rotatie

Dienstplichtigen op uitzending en oefening

De dienstplichtigen vervulden hun dienstplicht niet alleen in Nederland, maar ook in het toenmalige Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea. Later op vrijwillige basis ook in Libanon, Egypte en in het voormalige Joegoslavië. Door deelname aan oefeningen van eenheden van het 1e Legerkorps kwamen zij ook veelvuldig in Duitsland en in Frankrijk. Tussen 1946 en de afschaffing van de opkomstplicht in 1997 vervulden meer dan 33.000 dienstplichtigen hun dienstplicht bij de Koninklijke Marechaussee. Hun diensttijd duurde 16, 18, 21 of zelfs wel 24 maanden; sommige Indiëgangers hebben het Wapen maar liefst 40 maanden of meer moeten dienen.

werd het bestand aldaar met twee dienstplichtig wachtmeesters uitgebreid. Tot mijn overplaatsing naar de Sinai in 1994 heb ik dienstplichtigen van het bataljon aangewezen voor diensten in het voormalige Joegoslavië.

Door het wegvallen van de dreiging uit het oosten en de ten gevolge daarvan kleinere sterkte van de strijdkrachten, werd de behoefte aan dienstplichtigen steeds kleiner. Steeds minder jongens werden opgeroepen en daarmee ontstond meer rechtsongelijkheid. Het vervullen van de dienstplicht leidde immers tot uitstel van een studie of het later starten met een beroep. Bij mijn aantreden in 1990 duurde de dienstplicht voor het kader nog 16 maanden, voor de overigen 14 maanden. Allen brachten van die periode 10 maanden bij het bataljon door. Eind 1991 werd de duur van de dienstplicht twee maanden teruggebracht naar 14 respectievelijk 12 maanden, waarvan 8 bij het bataljon. In de Prioriteitennota van januari 1993 werd de dienstduur per januari 1994 teruggebracht naar 11 respectievelijk 9 maanden, waarvan 6 bij het bataljon. Tevens werd het einde van de opkomsdplicht voorzien in 1998, later vervoegd naar 1996. Op 2 januari 1996 stroomde de laatste lichte dienstplichtigen (95-10) en de eerste groep Beroeps Bepaalde Tijd (de BBT-er) in bij 103 Eskadron KMar. Eind juni 1996 zwaaiden de laatste dienstplichtigen af en daarmee kwam er een einde aan ruim vijftig jaar dienstplicht bij de parate Koninklijke Marechaussee.

Aan het begin van dit artikel schreef ik

al dat het voor mij een voorrecht was met dienstplichtigen te mogen samenwerken. De aanwezigheid van dienstplichtigen in onze organisatie maakte dat er een continue band en gedachte-uitwisseling was met het civiele deel van onze samenleving. Onze dienstplichtigen kwamen bovendien uit alle lagen van de bevolking en brachten door hun diverse vooropleidingen veel recente kennis en kunde binnen de organisatie. Dankzij de dienstplichtigen kon bijvoorbeeld het bataljon in de jaren 90 zo snel optimaal en divers gebruik maken van de toen net ingevoerde automatiseringsmiddelen. Bij oefeningen in internationaal verband fungeerden onze dienstplichtigen binnen de MP-formaties vaak als tolk. Ook bij vredesmissies wisten zij zich op dat vlak zeer verdienstelijk te maken. Dienstplichtigen maakten ook dat de beroepskrachten werden behoord voor een tunnelblik, steeds opnieuw brachten deze jonge en enthousiaste nieuwkomers hun ideeën en vragen nadrukkelijk bij de beroeps onder de aandacht. Er was echter geen sprake van eenrichtingsverkeer. Veel dienstplichtigen gebruikten de KMar bijvoorbeeld ook voor het opdoen van werkervaring, het leren functioneren in een groep en als springplank voor een functie bij de politie of een andere overheidsinstansie. De aard der werkzaamheden maakte dat er vaak met een paar collega's zeer zelfstandig en in een vreemde omgeving moest worden geopeerd. Je zult maar vrij kort na het verlaten van de schoolbanken op een druk kruispunt in Duitsland het verkeer moeten regelen. Daar leerde je heel snel zeer veel van! Daardoor werd ook een groot verantwoordelijkheidsgevoel ontwikkeld: op een marechaussee

moest je immers dag en nacht absoluut en voor 100% kunnen rekenen! Het overgrote deel van onze dienstplichtigen maakte dat ook volledig waar, zij deden voor loyaliteit en inzet zeker niet onder voor hun beroepscollega's! Kortom, over en weer konden we veel voor elkaar betekenen.

Door de jaren heen hebben we als KMar zo vrijwel overal in de samenleving landgenoten gekregen die weten wat onze organisatie doet. Velen van hen zijn dankzij een goede dienstduur – al dan niet als begunstiger van SMC – enthousiaste ambassadeurs van ons mooie Wapen. Mijn bijdrage wil ik besluiten met een welgemeend woord van dank voor onze dienstplichtigen. Mannen, mede dankzij jullie inzet en uitstraling is het Wapen geworden wat het nu is! Dank daarvoor. Ik hoop oprecht dat jullie nog steeds en nog lang kunnen terugzien op een goede dienstduur en dat jullie mede dankzij de toen opgedane ervaring een goede positie in onze maatschappij hebt weten te bereiken.

KMar, roerige jaren

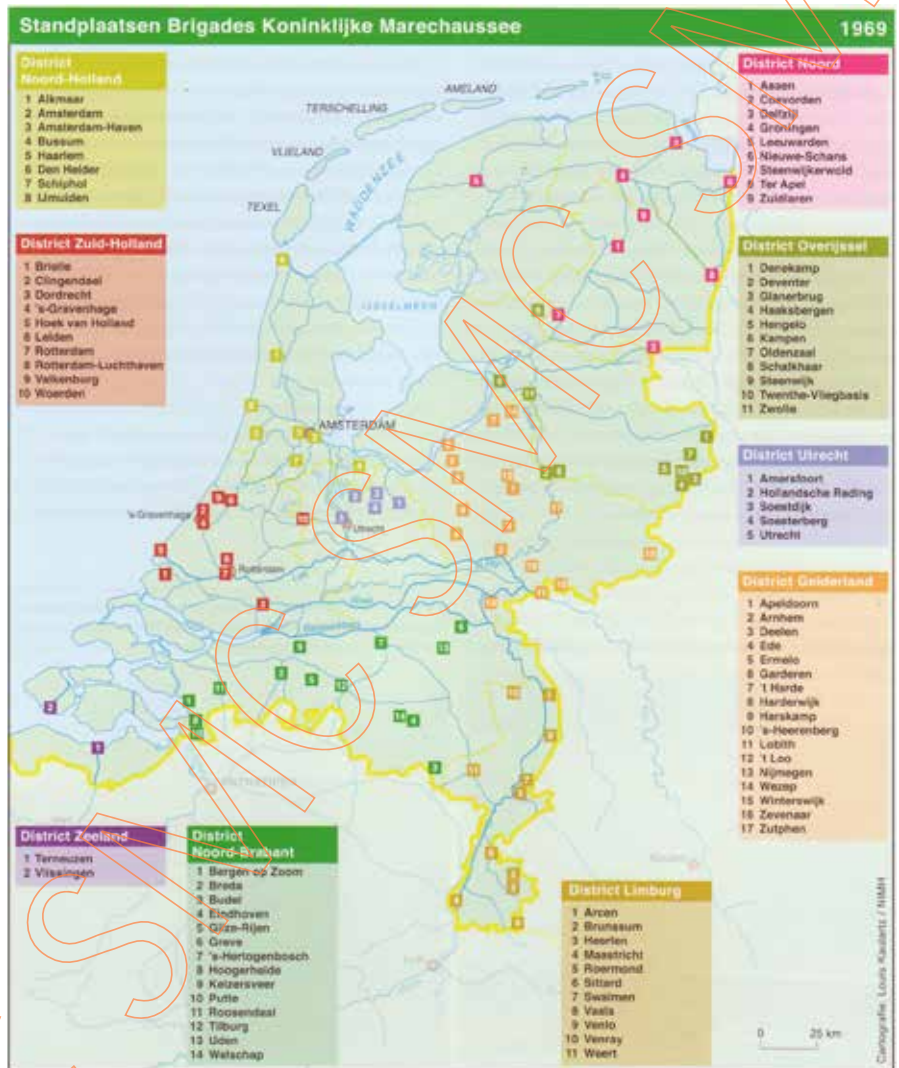
Al hebben binnen SMC de afgelopen veertig jaar geen schokkende veranderingen plaatsgevonden, binnen het Wapen waren het wel roerige jaren door een scala van factoren.

In de jaren '70 en '80 vonden veel bijstandsoperaties plaats. Het vrije verkeer van personen als gevolg van het eerste Verdrag van Schengen in 1985 betekende de opheffing van de KMar-oostgrensbrigades. De val van de Muur in 1989 was tevens symbool van het einde van de Koude Oorlog. Defensie kreeg te maken met grote veranderingen: bezuiniging, inkrimping, de afschaffing van de opkomstplicht voor dienstplichtigen in 1996, enzovoort. Voor de KMar betekende de opheffing van legeronderdelen en sluiting van kazernes ook het einde van de daaraan verbonden KMar-garnizoensbrigades.

Evenwel bleef de KMar na een korte periode van inkrimping op sterkte, de organisatie groeide zelfs door: de overname van de politietaken op Schiphol en andere luchthavens, de opkomst van het mobiel toezicht vreemdelingen, de beveiliging van de ambassades in het Caribisch gebied, de vele missies en de ten gevolge van terreurdreiging ingevoerde High Risk Beveiliging.

Enige mijlpalen

- De politietaken van de KMar werden in 1988 vastgelegd in de Politiewet.
- Het Korps Rijkspolitie werd in 1994 opgeheven en maakte plaats voor de regionale politie en het Korps Landelijke Politiediensten (de huidige Nationale Politie). De Rijkspolitie droeg de politie- en beveiligingstaken op de burgerluchtvaartterreinen over aan de KMar.
- Op 25 maart 1998 opende H.M. koningin Beatrix, in 1956 als prinses benoemd tot Schutsvrouw der Koninklijke Marechaussee, het nieuwe stafgebouw van de Marechaussee,

de Koningin Beatrixkazerne in Den Haag. Een lang gekoesterde wens kwam daarmee in vervulling.

- Ook op 25 maart 1998 werd de KMar een zelfstandig krijgsmachtdeel. CKMar kreeg daarmee een eigen begroting en het beheer over personeel, materieel en infrastructuur.
- Een wijziging in de Politiewet moest in 2007 duidelijk maken hoe de Marechaussee mag optreden richting burgers. De KMar kreeg volledige opsporingsbevoegdheid, maar bleef zich richten op de eigen marechausseetaken.

Structuurwijziging bij Defensie

Begin deze eeuw kwam er een structuurverandering op gang bij Defensie. Als gevolg daarvan raakte ook de KMar haar zelfstandig personeels-, financieel- en materieelbeheer kwijt. De Staf werd

Nieuwe standaard

Op 16 oktober 2014 reikte Z.M. koning Willem-Alexander op het Binnenhof in Den Haag een nieuwe standaard uit aan CKMAR, luitenant-generaal Hans Leijten. Op het vorige exemplaar uit 1931 stond de tekst 'Wapen der Koninklijke Marechaussee'. De Marechaussee is sinds 1998 geen 'wapen' meer van de Landmacht, maar een zelfstandig krijgsmachtdeel. Naast 'Koninklijke Marechaussee' staat op het doek ook het oprichtingsjaar 1814 en het monogram van koning Willem-Alexander (WA). Met deze nieuwe standaard is de benaming 'het Wapen der Koninklijke Marechaussee' formeel komen te vervallen.

die de provinciegrenzen van de oude divisies volgden, en het District Schiphol. Het nieuwe District Landelijke en Buitenlandse Eenheden is mede opgericht ter begeleiding van het grote aantal internationale missies.

Momenteel is weer een reorganisatie gaande, die grote invloed heeft op de aansturing van de organisatie. De KMar bestaat nu uit een staf, het opleidingscentrum en 25 brigades. De brigades voeren de operationele taken uit. Deze zijn ondergebracht bij het in 2015 opgerichte Landelijk Tactisch Commando (LTC), het operationele hoofdkwartier van de KMar. Dit LTC verzamelt en analyseert informatie die belangrijk is voor de uitvoering van de marechaussee-taken. De brigadeteams in het land krijgen deze informatie als werkopdrachten door het LTC aangeleverd. Daarmee is de KMar een informatiegestuurde organisatie geworden; daarvoor was sprake van gebiedsgebonden optreden. Voor de huidige organisatie volstaan we met te verwijzen naar de website www.marechaussee.nl.

De sterkte van de KMar telt momenteel ongeveer 6500 militairen en burgers, daarnaast werken 260 KMar-medewerkers bij andere defensieonderdelen. Alleen al op Schiphol zijn zo'n 1800 medewerkers druk met de (grens)politietaken en bewaken/beveiligen.

verkleind en moest door bezuinigingen op de huisvesting in 2015 verhuizen van de mooie Koningin Beatrixkazerne naar een aantal kantoorpanden van het ministerie van Defensie. Inmiddels kwamen er door het gelijkschakelen met andere

functies in de krijgsmacht wel hogere rangen voor menige functie. Zo werd de rang van de commandant van de KMar voortaan luitenant-generaal en werd het aantal generaals naar vijf uitgebreid. De functie van brigadecommandant kreeg de rang van majoor toegevoegd. Voortaan wordt niet meer gesproken over marechaussee's maar over KMar-medewerkers.

KMar-reorganisaties

Bij het ontstaan van SMC was de organisatie van de KMar zoals weergegeven in het overzicht 1969. Met het rapport KMar '90 werden de divisies opgeheven. In 2008 waren er de districten West, Zuid en Noord-Oost,

De bakermat

1972, Apeldoorn, Koning Willem III-kazerne

Wat iedereen binnen de KMar (dienstplichtig, beroeps of bepaalde tijder) verbindt en daar meer of minder prettige herinneringen aan heeft overgehouden, is het Opleidingscentrum Koninklijke Marechaussee (OCKMar) in Apeldoorn, nu genaamd Opleidings-, Trainings- en Kenniscentrum Koninklijke Marechaussee (OTCKMar). In 1946 arriveerden de eerste dienstplichtige marechaussees op het toen geheten Depot Koninklijke Marechaussee gevestigd in de Koning Willem III-kazerne, waarna later de beroeps volgden.

Fred Klijndijk, uitgever van de website MarechausseeNostalgie, heeft de veranderingen in de afgelopen veertig jaar op een rij gezet.

1977. In januari wordt het nieuwe lesgebouw achter de gebouwen 23, 24 en 25 in gebruik genomen. In april,

verkorting van de dienstplichttijd.

1978. Op 6 maart staan voor het eerst burgerbewakers aan de poort van de kazerne. De bibliotheek van het OCKMar wordt in gebruik genomen.

1979. Op 3 september komen de eer-

ste vrouwelijke leerlingen op het OCKMar.

1981. Vanaf lichte 81-1 dragen dienstplichtige marechaussees – ter vervanging van het korte uniformjasje VT - de DT-jas met de dubbele (beroeps)nestel.

1982. Start van de verbouwing van de legeringsgebouwen: van slaapzalen naar achtpersoonskamers. Het nieuwe MGD-gebouw wordt in gebruik genomen.

1983. De Nissenhutten waarin de geestelijke verzorging is gehuisvest, worden afgebroken om plaats te maken voor een parkeerplaats. Met ingang van lichte 83-3 wordt de opleiding van dienstplichtige marechaussees teruggebracht van zes naar vier maanden.

1987. Op 8 september wordt het

1978, Apeldoorn, poort Koning Willem III-kazerne

'Patrouille Koninklijke Marechaussee'

Mannenkoor Koninklijke Marechaussee opgeheven.

1989. Het Wapen bestaat 175 jaar. CKMar krijgt het standbeeld 'Patrouille Koninklijke Marechaussee' aangeboden.

1990. Vanaf 28 oktober wordt de dienstplichtduur met twee maanden verkort tot veertien maanden.

Legeringsgebouw 23 is in 2012 vernoemd naar Jeroen Severs, wachtmeester der eerste klasse van de Koninklijke Marechaussee. Severs kwam op 14 augustus 2004 nabij al-Rumaythah in het zuiden van Irak om het leven tijdens een vuurgevecht. Vijf andere Nederlandse militairen raakten daarbij gewond. Het konvooi werd volledig verrast door een hinderlaag en daarna volgde een urenlang vuurgevecht op verschillende locaties.

Legeringsgebouw 24 is in 2012 vernoemd naar Graeme Warrack, een Schotse kolonel-arts. Tijdens de Tweede Wereldoorlog na de Slag om Arnhem werden in de gebouwen 23, 24 en 25 zo'n 1800 gewonde Britse en Poolse krijgsgevangenen verpleegd onder leiding van kolonel Warrack.

1991. Het imposante gebouw 30 waarin zich de eetzaal, keuken, badhuis, enz. bevinden, wordt afgebroken.

1992. Op 20 november wordt het nieuwe Keuken Eetzaal en Kantine (KEK)-gebouw (Teding van Berkhout Paviljoen) officieel in gebruik genomen; kosten 12.500.000 gulden. Ook dit jaar wordt begonnen met het oproepen van één lichting per maand. Er bestaan nu lichtingen zoals 92-7 t/m 92-12.

1993. Niet voor alle dienstplichtige marechaussees is de Koning Willem III-kazerne de bakermat. In verband met ruimtegebrek worden per 4 oktober dienstplichtigen in de Willem George Frederik-kazerne in Harderwijk gelegerd. Dit duurt tot 8 mei 1995.

1995. Op 2 oktober komt de laatste lichting dienstplichtigen op: lichting 95-10.

1996. Door het steeds groter worden van de organisatie en de vraag naar meer opleidingen is een ingrijpende uitbreiding van het complex noodzakelijk. Noodgebouwen worden geplaatst; de Detmerskazerne in Eefde en de Frederik Hendrikkazerne in Vught worden voor opleidingen in gebruik genomen. Alle dienstplichtigen zwaaien rond 31 augustus af, de opkomstplicht is opgeschort.

2004. De optie om de opleidingen naar Nieuw-Milligen te verplaatsen wordt in 2004 verworpen: alle opleidingen worden gecentraliseerd in Apeldoorn op de Koning Willem III-kazerne.

2007. De naam van het opleidingscentrum wordt aangepast naar Landelijk Opleidings- en Kenniscentrum Koninklijke Marechaussee (LOKMar).

2008. Er wordt een begin gemaakt met een grootschalige verbouwing en renovatie van de Koning Willem III-kazerne. Deze verbouwing en renovatie duurt tot op de dag van vandaag.

2014. Vanaf 17 januari heet het LOKMar voortaan OTCKMar, het Opleidings-, Trainings- en Kenniscentrum Koninklijke Marechaussee.

Gerenoverde legeringsgebouwen

2014, vernieuwd gebouw 55

2015, ondergrondse sporthal

2016, gerenoveerd KEK-gebouw

2017, buitensportaccommodatie

2017, ondergrondse schietbanen

Nawoord van de voorzitter

Bij mijn aantreden op 1 april 2006 als opvolger van de heer I.J.P. Keijzer, waren ruim 3600 personen begunstiger van onze stichting. Dat aantal is inmiddels geslonken tot ruim 2600. Deze daling komt vooral door het overlijden van de oudere begunstigers. De laatste jaren is de aanwas relatief gering; de animo zich aan een stichting of vereniging te binden is ten opzichte van enkele jaren geleden in de hele maatschappij duidelijk afgenomen. Dat laat onverlet dat het aantal reünies (binnen of buiten SMC-verband) wel is toegenomen. Wij publiceren deze bijeenkomsten in zowel ons blad als op de website en in de nieuwsbrief om zo mede invulling te geven aan onze doelstellingen. Ik hoop dat het tij zal keren, anders zal de stichting mogelijk over een aantal jaren geen bestaansrecht meer hebben.

De band met het Wapen is in de achter ons liggende veertig jaren altijd zeer hecht geweest. Onze begunstigers kunnen allen als enthousiaste ambassadeurs worden beschouwd. Waar nodig hebben wij als bestuur al dan niet in de eigen media aandacht gevraagd voor specifieke knelpunten. Zo hebben wij ons in 2006 hard gemaakt voor het niet opheffen van ons museum en schaalden wij ons in december 2008 achter luitenant-generaal b.d. Ted Meines toen hij opriep de Veteranendag niet uit Wageningen weg te halen. Op 22 januari 2016 hebben wij in Apeldoorn voor de KMar de uitreiking georganiseerd van het draaginsigne 'Nobelprijs VN-militairen' aan marechaussees die in Libanon hebben gediend. Ook hebben we recent ruim aandacht gevraagd voor de zeer noodzakelijke uitbreiding van de KMar op de Nederlandse luchthavens.

Op onze website plaatsen we dagelijks berichten die een relatie hebben met het Wapen, via onze wekelijkse nieuwsbrief worden die berichten in een overzicht weergegeven. Google verwijst in haar alerts regelmatig naar die publicaties. De tweede

doelstelling krijgt zo, naast het opnemen van artikelen over de andere bij het Wapen betrokken instellingen, ruim invulling.

Na veertig jaar kunnen we nog steeds concluderen dat SMC volop in de samenleving staat. Deputaties vertegenwoordigen SMC onder andere bij de Nederlandse Veteranendag, Veteranendag KMar, regionale veteranendagen, bij herdenkingen door het hele land en bij passing-out ceremonies. De nulde-lijns-ondersteuning is uitgebreid naar vijf man, regionaal verspreid over Nederland. Ook is SMC vertegenwoordigd in het overkoepelende Veteranenplatform. Ongeveer zes keer per jaar organiseert SMC een reünie of contactmiddag voor haar begunstigers. De vele aanmeldingen getuigen dat er nog een onderlinge warme band bestaat.

Ik hoop dat onze stichting nog vele jaren zal mogen bestaan en dat velen via onze stichting de gelegenheid krijgen om de onderlinge contacten te behouden en te verstevigen. Vol goede hoop en moed gaan we op naar het vijftigjarig bestaan.

Jack Vlaming
brigade-generaal b.d.
voorzitter Stichting Marechaussee Contact

Verantwoording

Aan deze jubileumpagina's hebben meegewerkt:
Jan Jansen, Fred Klijndijk, Harry Poels, Joop Rump,
Jack Vlaming, Ton Vriezen en Staf KMar/cluster communicatie.
Samenstelling Pier Scholte; beeld- en tekstredactie
Henk Westland.

In memoriam Generaal-majoor b.d. Hans Rademaker

Op dinsdag 15 augustus is, vier weken na het overlijden van zijn echtgenote Fieke, op 83-jarige leeftijd oud-CKMAR generaal-majoor b.d. H.C. Rademaker te Oegstgeest overleden. Hij leidde het Wapen van 1986 tot 1990.

Hans Rademaker was een echt mensenmens. Hij had oprecht belangstelling voor zijn medemens en in het bijzonder de leden van de KMar. Samen met zijn echtgenote bezochten zij zo enigszins mogelijk de zieken van de eenheid waaraan hij leiding mocht geven. Ook menig een heeft bij een geboorte bezoek gehad van het echtpaar Rademaker. Van 1 januari 1994 tot 1 januari 2001 was hij vice-voorzitter van onze stichting. In deze functie heeft hij zich naast het invullen van de verbondenheid tussen de leden van het Wapen ook ingezet om de kring van vrienden rondom de KMar te laten groeien. Ook na het neerleggen van deze bestuursfunctie was hij betrokken bij onze stichting. Zo waren hij en zijn echtgenote vrijwel bij elke jaarlijkse Algemene Reünie aanwezig. Bij die bijeenkomsten bleek duidelijk hoezeer zijn en hun inzet voor de medewerkers van de KMar door de aanwezigen werd gewaardeerd. Wij wensen de familie alle sterkte toe om de beide verliezen te kunnen dragen.

Nieuwe directeur Marechausseemuseum

Per 1 oktober 2017 is de heer René Parijs (luitenant-kolonel b.d. van de Koninklijke Luchtmacht) benoemd tot vestigingsdirecteur van het Marechausseemuseum te Buren. De Stichting Museum der Koninklijke Marechaussee (SMK) en de Koninklijke Stichting Defensiemusea hebben in nauwe samenwerking de selectieprocedure gevolgd en hebben na instemming van het bestuur van SMK tot benoeming besloten. Op verzoek van SMC stelt René Parijs zich aan u voor.

'Graag ga ik in op het verzoek mij langs deze weg kort bij u te introduceren. Sinds 2011 ben ik aangetreden als lid van de toenmalige Stuurgroep Herinrichting Museaal Bestel Defensie. Als laatste directeur van het Militaire Luchtvaart Museum (MLM) heb ik – samen met de toenmalige achtereenvolgende twee directeurs van het Marechausseemuseum – vorm gegeven aan de fusie van het MLM met het voormalig Legermuseum in Delft. Met

een groot team aan collega's is medio 2014 het nieuwe Nationaal Militair Museum in Soest ingericht met de collecties van beide musea. In goede samenwerking met de vijf museumdirecties (van de toenmalige defensiemusea: het Legermuseum, het Marinemuseum in Den Helder, het Mariniersmuseum in Rotterdam, het MLM én het Marechausseemuseum) heeft zowel een fusie van het betrokken personeel plaatsgehad, als de "uitplaatsing" van dat personeel naar de huidige Koninklijke Stichting Defensiemusea (KSD).'

'Eind 2014 ben ik door het Commando Luchtstrijdkrachten gedetacheerd bij de KSD in Soest. Vanaf april 2015 ben ik eervol ontslagen bij het ministerie van Defensie én gelijktijdig overgenomen door de KSD. Met andere woorden ik ben nog lang niet met pensioen en voltijds werkzaam voor de KSD. Ik verheug mij op de aanstaande kennismaking en samenwerking. Graag betrek ik u binnenkort bij de uitwisseling van plannen en ideeën voor de toekomst van ons fantastische museum.'

ling van plannen en ideeën voor de toekomst van ons fantastische museum.'

Nieuwe begunstiger

R.T.G.C. Struik
Dpl 76-4

Wij heten de nieuwe begunstigers van harte welkom. In totaal vormen nu 2619 begunstigers, die dienen of gediend hebben bij de Koninklijke Marechaussee, het Korps Politietroepen of het Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee (of hun partners) en afkomstig zijn uit alle delen van onze bevolking, een substantiële kring van vrienden rondom de Koninklijke Marechaussee.

Het bestuur

Overleden

P. Besse

Geboren 21 september 1947
Datum overlijden niet bekend
Dpl 67-5

D. Both

Geboren 19 mei 1927
Overleden 4 augustus 2017
Dpl 4 DMC; Ned. Indië;
MPI; Just afd MPV
Ber 50-2

S. Ferwerda

Geboren 2 mei 1940
Overleden 21 augustus 2017
Ber 58-5

Th. de Haan

Geboren 6 maart 1930
Overleden 21 augustus 2017
Ber 49-4

H.P. Mobach

Geboren 30 oktober 1933
Overleden 5 augustus 2017
Dpl 53-6

H. Mulder

Geboren 20 oktober 1927
Overleden 9 september 2017
Dpl 6 DMC; Ned. Indië; 1 MPI

H.C. Rademaker

Geboren 17 augustus 1933
Overleden 15 augustus 2017
Ber '53 – '90

L.L.J. Siegers

Geboren 28 september 1920
Overleden 6 september 2017
Dpl 39-1; Ber 48-1

Mevr. B.J. Speelziek de Jong

Geboren 18 augustus 1932
Overleden 14 september 2017
Weduwe van J.J. Speelziek
Dpl 5 DMC; Ned. Indië
2 MPIII; 1 MPIV

J. de Weerd

Geboren 5 december 1924
Overleden 19 augustus 2017
NBS; OVW; Eng
Ned. Indië; 1-6 RI; 1 MPIII
Korea

Bestuur en redactie van de
Stichting Marechaussee
Contact betuigen de
nabestaanden hun
medeleven en wensen
hen sterkte toe.

SMC

Stichting Marechaussee Contact
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
www.marechausseecontact.nl

Voorzitter

Jack Vlaming
voorzitter@marechausseecontact.nl

Vicevoorzitter

Ed Cousin
vice.voorzitter@marechausseecontact.nl

Secretaris

Pier Scholte
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
0049-5941999099
alg.secretaris@marechausseecontact.nl
(eveneens adres voor het melden van overlijden van begunstigers)

Penningmeester

Piet van Sprang
0252-674279
penningmeester@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL82 INGB 0003 9121 06 t.n.v.
SMC te Nieuw-Vennep (BIC: INGNL2A)

Begunstigersadministratie en werving

Cor de Boom
Johan Frisoplein 23, 8071 LX Nunspeet
0341-257129
ledensecretaris@marechausseecontact.nl
(inschrijven als begunstiger, wijzigen van (e-mail) adressen e.d.)

Administratie begunstigersbijdragen

Gerrit Sels
0229-471242
begunstigersbijdragen@marechausseecontact.nl
(informatie over en verwerking van begunstigersbijdragen; bankrekening, zie penningmeester)

Reünievereniging Marechaussee Contact (RVMC)

Gerrit Reloe
Hastelweg 275, 5652 CV Eindhoven
06-30989598
reuniecommissie@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL22 INGB 0007 5300 25 t.n.v.
RVMC te Eindhoven
(alleen voor eigen bijdragen bij evenementen)

Veteranen

Frans Meijer
0341-417087
veteranen@marechausseecontact.nl

Coördinator nuldelijnsondersteuning

Dirk van Harten
Oude Lagezoom 3, 4328 ED Burgh Haamstede
06-38655572 | 0111-720326
dvharten@zeelandnet.nl

Webmaster

Roel Bouwman
webredactie@marechausseecontact.nl

Redacteur e-mailnieuwsbrief

Jack Vlaming
stmarcontact@gmail.com

Stichting Marechaussee Contact

De Stichting Marechaussee Contact (SMC) is een ideële stichting zonder winstoogmerk, op 24 oktober 1977 opgericht te Buren (Gelderland). SMC is aangesloten bij het Veteranen Platform en onderhoudt nauwe banden met o.m. de Koninklijke Marechaussee, het Veteranen Instituut en het Museum der Koninklijke Marechaussee.

De Koninklijke Marechaussee is een militaire politieorganisatie waarin in het verleden het Korps Politietroepen en het Korps Militaire Politie in Nederlands-Indië zijn opgegaan. Zowel beroeps- als dienstplichtig personeel, dat gediend heeft bij de Koninklijke Marechaussee en/of bovengenoemde korpsen, wordt van harte uitgenodigd zich aan te melden als begunstiger van SMC. Uiteraard is actief dienend personeel van de Koninklijke Marechaussee van harte welkom.

Doelen

SMC heeft tot doel het onderhouden of vernieuwen van vriendschappelijke banden tussen hen die in het heden of verleden als militair of burger werkzaam waren of zijn bij de Koninklijke Marechaussee, Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee en Korps Politietroepen. Tevens draagt SMC ertoe bij dat belangstelling voor en verbondenheid met de Koninklijke Marechaussee en de nauw daarbij betrokken instellingen levendig wordt gehouden. SMC wordt bij het realiseren van haar doelen ondersteund door ongeveer 2600 begunstigers.

Hoe?

SMC tracht haar doel onder meer te realiseren door het:

- organiseren van contactbijeenkomsten, excursies en reünies
- deelnemen aan herdenkingen
- tonen van onderling medeleven bij lief-en-leedgebeurtenissen
- aandacht schenken aan hoogtijdagen van de Koninklijke Marechaussee
- uitgeven van Marechaussee Contact, zesmaal per jaar
- informeren via de website www.marechausseecontact.nl
- verzenden van een wekelijkse e-mailnieuwsbrief
- ondersteunen van de veteranenzorg binnen de Koninklijke Marechaussee
- beantwoorden van specifieke vragen
- geven van voorlichting

Begunstiger worden?

De jaarlijkse bijdrage is € 15,- voor in Nederland wonende begunstigers en € 20,- voor in het buitenland wonende begunstigers. Bij een aanmelding voor minimaal twee jaar wordt zolang de voorraad strekt als welkomstgeschenk het jubileumboek 'Een krachtig instrument' toegezonden. Aanmelden kan op de website met het aanmeldingsformulier (onder tab bestuur/aanmelden).

Reünievereniging Marechaussee Contact (RVMC)

In het kader van de Raamregeling Reüniefaciliteiten (Ministerie van Defensie 2010) is in 2013, onder de paraplu van SMC, een reünievereniging opgericht. RVMC is opgericht tegen de achtergrond van kostenvergoeding op grond van de Defensie Regeling Reünie Faciliteiten. Elke SMC-begunstiger die veteraan, oorlogs- of dienstslachtoffer of postactief is, wordt automatisch en kosteloos lid van RVMC, tenzij hij of zij hiertegen bezwaar aantekent. Wel of niet lid zijn van RVMC heeft geen enkele consequentie voor de dienstverlening aan SMC-begunstigers.

Nuldelijnsondersteuning

Het Veteranen Platform, de Samenwerkende Veteranenontmoetingscentra en het Veteranen Instituut namen het initiatief tot het bieden van gestructureerde nuldelijnsondersteuning aan veteranen, militaire dienstslachtoffers en hun directe relaties. SMC participeert in dit ondersteuningsinitiatief. Het vfonds financiert dit met gelden uit de Nationale Postcode Loterij.

EEN BIJZONDER MUSEUM IN VELE OPZICHTEN

Beleef de wereld van de oudste politieorganisatie van Nederland en onderzoek het verleden, heden en toekomst van de Koninklijke Marechaussee. Leer de taken van de Marechaussee kennen: bewaken & beveiligen, grenspolitie en militaire politie & internationale taken.

Kijk mee over de schouders van de Brigade Speciale Beveiliging en bij de dynamische taken van de Koninklijke Marechaussee op

onze luchthavens. Zie kogelinslagen in een gepantserde autodeur, ervaar de robuustheid van een gepantserd rupsvoertuig en maak een stoere foto zittend op een motor in Marechausseekleding. Waan jezelf een echte Marechaussee door een misdrijf op te lossen (te reserveren evenement).

Het Marechausseemuseum.
Een bijzonder museum in vele opzichten!

Onderzoek & beleef

Meer weten over het museum: www.marechausseemuseum.nl

Weeshuiswal 9 | 4116 BR Buren | T (0344) 571256 | E postbus@marechausseemuseum.nl